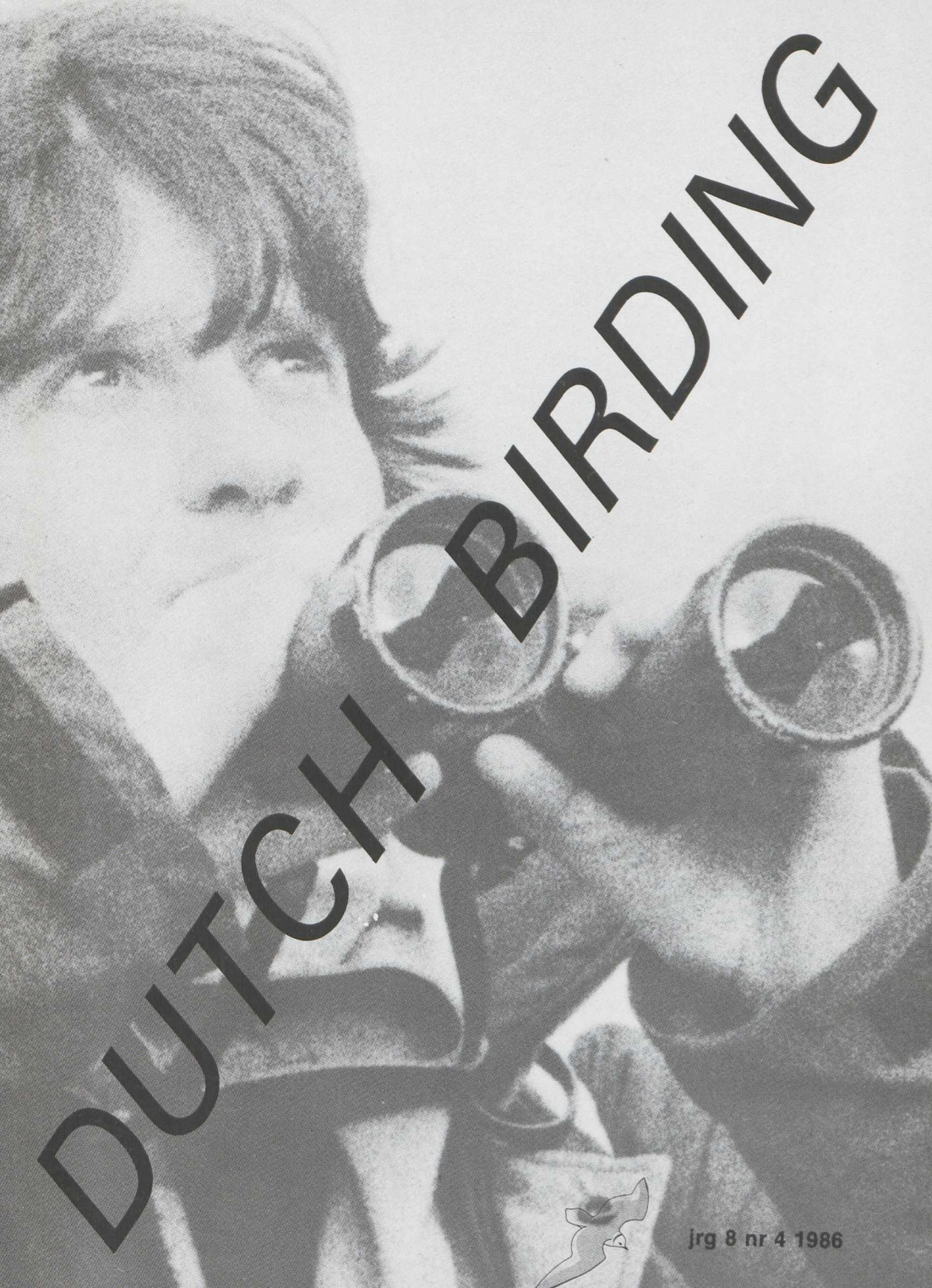

DUTCH BIRDING

jrg 8 nr 4 1986

dutch birding

redactieadres
Dutch Birding, Postbus 5611, 1007 AP Amsterdam (020-235049)

redactie
Arnoud van den Berg, Kees Hazevoet, Edward van IJzendoorn, Dirk Moerbeek, Hans Schekkerman, Rombout de Wijs

fotografisch redacteur
René Pop, Floris Burgwal 54, 2907 PH Capelle aan den IJssel (010-508879)

medewerkers
Guus Hak, Andreas Helbig, Arie de Knijff, Karel Mauer, Piet Munsterman, Gerald Oreel, René van Rossum, Fred Vogelzang

vormgeving
Dirk Moerbeek

advertenties
Enno Ebels (015-619016)

abonnementen
f 30 (Nederland) of BF 550 (België en Luxemburg) per jaar. Overige landen f 40. Postrekening 41 48 343 ten name van Dutch Birding Association, Postbus 5611, 1007 AP Amsterdam. Bankrekening 54 93 32 065 van de ABN Bank (Amsterdam) ten name van Dutch Birding Association. Postrekening België 000-1592468-19 ten name van Dutch Birding Association, Postbus 5611, 1007 AP Amsterdam.

Voor inlichtingen, abonnementen, adreswijzigingen en klachten kan men zich schriftelijk wenden tot: Dutch Birding Association, Postbus 5611, 1007 AP Amsterdam.

Dutch Birding is het driemaandelijks tijdschrift van de Dutch Birding Association. Het publiceert artikelen en mededelingen over de morfologie, verspreiding en verplaatsing van vogels in Nederland en België en elders in het Palearctisch Gebied. Het publiceert ook mededelingen over het gedrag van vogels.

Copyright Stichting Dutch Birding Association 1986. Het copyright van de foto's en tekeningen blijft bij de fotografen en tekenaars. ISSN 0167-2828.

Drukkerij Rob Stolk BV, Gerard Doustraat 16, 1072 VP Amsterdam

Blauwstaart op Texel in september 1985

JanJaap Brinkman, G J (Hans) ter Haar & Arnold Veen

Op 29 september 1985 besloten JanJaap Brinkman, Hans ter Haar en Arnold Veen een dagje te gaan vogelen op Texel Nh. Bij aankomst in 'de tuintjes', enkele volkstuintjes met omringend struikgewas even ten zuiden van de vuurtoren bij De Cocksdorp, leek het een rustige dag te worden. Enkele Gekraagde Roodstaarten *Phoenicurus phoenicurus* bepaalden het beeld.
De rust was echter van korte duur. Op *c* 50 m zagen HtH en AV een vogel met lichtoranje flanken en donkere staart. De eerste indruk was die van een Gekraagde Roodstaart maar de oranje flanken deden vrijwel meteen aan een vrouwtje of onvolwassen Blauwstaart *Tarsiger cyanurus* denken. Dat er geen blauw zichtbaar was op de staart deed echter twijfel ontstaan. De spanning bleef daar de vogel in de struiken verdween.
De wacht werd betrokken en na ongeveer een uur vertoonde de vogel zich kort aan JJB. Op *c* 25 m nam de zanger plaats op het prikkeldraad maar verdween weer onmiddellijk in de begroeiing. Alleen de voorzijde was bij deze gelegenheid goed zichtbaar. Het formaat, de houding, de lichte oogring en de lichtoranje flanken deden nu denken aan een Kleine Vliegenvanger *Ficedula parva,* maar deze mogelijkheid werd weer verworpen vanwege het ontbreken van wit in de staart dat bij de eerste waarneming zeker zichtbaar had moeten zijn geweest. Een kwartier later

verscheen de vogel weer op het hek, waarbij deze de vleugels en staart even spreidde. Meteen werd de kobaltblauwe kleur van stuit en staart zichtbaar en was het zeker dat het om de tweede Blauwstaart voor Nederland ging!
Direct werd het nieuws telefonisch verspreid, zodat aan het einde van de dag ruim 80 vogelaars de Blauwstaart hadden gezien. Deze liet zich de rest van de dag voor kortere of langere perioden goed waarnemen op het prikkeldraad. In de loop van de middag verplaatste de vogel zich enkele 10-tallen meters naar een gedeelte met minder dichte begroeiing en was daar onafgebroken zichtbaar. Regelmatig foerageerde hij op de grond. De volgende ochtend werd de Blauwstaart ondanks intensieve naspeuringen niet teruggevonden. Omdat ook de vorige twee dagen door meerdere mensen in en bij de tuintjes was gekeken, mag worden aangenomen dat de vogel alleen op 29 september aanwezig is geweest.

beschrijving

GROOTTE & STRUCTUUR Eerste indruk als Gekraagde Roodstaart met donkere staart. Later grootte en houding meer herinnerend aan Roodborst *Erithacus rubecula,* met iets langere staart en vleugels. Relatief zware kop. Middelste staartpennen iets korter dan overige pennen, daardoor staarteinde iets 'ingedeukt'. Snavel iets opgewipt lijkend door sterke hoek in ondersnavel. Tarsus relatief lang.
KOP Bovenkop en oorstreek olijfbruin. Wenkbrauwstreep licht en vaag, breder voor oog. Oogring wit, opvallendst achter oog. Mondstreep licht en vaag. Baardstreep als bovenkop. Kin en keel licht cremekleurig, scherp afgescheiden van zijkop en middenborst; lichte gedeelte van onderen sterk afgerond.
BOVENDELEN Mantel, schouder en rug olijfbruin (als bovenkop). Stuit en bovenstaartdekveren helder kobaltblauw, vooral zichtbaar bij spreiden van vleugels.
ONDERDELEN Borst grijsbruin, geleidelijk overgaand in lichtere buik. Flank aan voorzijde opvallend lichtoranje, naar onderen toe vervagend. Onderstaartdekveren wit, contrasterend met donkere onderstaart.
VLEUGEL Iets donkerder olijfbruin dan mantel. Armpennen met roodbruine buitenrand, roestbruin panel op gesloten vleugel vormend. Tertials donker met smalle lichte randjes. Oksel licht. Ondervleugel verder niet waargenomen.
STAART Middelste staartpennen en toppen van overige pennen donker. Rest van staart kobaltblauw, iets donkerder dan bovenstaartdekveren en stuit; bij schaars licht regelmatig grijsachtig ogend. Onderstaart donker.
NAAKTE DELEN Oog donker. Snavel zwart, mondholte lichtgeel (Arnoud van den Berg *in litt).* Poot donker.
GEDRAG Veelal herinnerend aan dat van vliegenvanger. Aanvankelijk regelmatig foeragerend vanaf prikkeldraadhek, zich hierbij meestal enkele 10-tallen meters verplaatsend, ondertussen regelmatig naar grond vliegend om wat rond te scharrelen. Perioden van openlijk foerageren afgewisseld met verblijf in begroeiing. Meestal naar zelfde plaats op prikkeldraad terugkerend. Later uitsluitend in struikgewas foeragerend, veelal dicht bij grond. Tot zonsondergang zeer actief.

determinatie

De determinatie van de Blauwstaart leverde, toen de vogel zich eenmaal goed liet zien, geen problemen op. De combinatie van lichtoranje flanken en kobaltblauwe staart paste alleen op deze soort. Op grond van het ontbreken van blauw op de kop, mantel en vleugels kon worden vastgesteld dat het een vrouwtje of eerstejaars vogel betrof. Waarschijn-

79 Blauwstaart *Tarsiger cyanurus*, Texel, Noordholland, september 1985 *(Arnoud B van den Berg)*

lijk was het een eerstejaars vogel omdat adulte vrouwtjes grijzer getint zijn op kop en mantel (Svensson 1984).
De Blauwstaart kan bij ongunstige waarnemingsomstandigheden verward worden met de Siberian Blue Robin *Luscinia cyane* uit oostelijk Azië. Deze heeft geen rood op de flanken en bij eerstejaars en adulte vrouwtjes zijn de stuit en staart niet of nauwelijks blauw (King *et al* 1975, Wild Bird Society of Japan 1982, Ali & Ripley 1983).
Afwijkend gekleurde Roodborsten kunnen ook verwarring veroorzaken (cf Preston 1979, Jolliffe 1980). Dergelijke vogels worden gekenmerkt door grijze flanken en een bruine staart, waardoor Blauwstaart kan worden uitgesloten. Een kleurenfoto van een dergelijke Roodborst, die zelfs iets blauwgrijs op de bovenstaart vertoonde, staat afgebeeld in *Vår Fågelvärld* 44: 156, 1985.

voorkomen
Dit was het tweede geval van de Blauwstaart voor Nederland. Het vorige geval betrof een vangst van een mannetje in eerstejaars kleed op 16 oktober 1967 in de Korverskooi bij De Koog, eveneens op Texel. De

beide Nederlandse gevallen vielen samen met een sterke influx van Bladkoninkjes *Phylloscopus inornatus* (Pieters & van Orden 1968, Moerbeek 1986).
Inclusief de twee Nederlandse Blauwstaarten zijn er in noordwestelijk Europa buiten het broedgebied tot en met 1985 nu 24 gevallen bekend, waarvan vier vóór 1960. De meeste waarnemingen (15) vielen in het najaar, merendeels in de periode van 21 september tot 16 oktober, en hadden alle betrekking op eerstejaarsvogels. De voorjaarsgevallen (Denemarken 1, Groot-Brittannië 2, Zweden 5) komen uit de jaren 1971-76. Drie van deze Zweedse gevallen hadden betrekking op zingende mannetjes. De enige winterwaarneming is die van een vrouwtje of eerstejaars mannetje in Zweden van 27-29 december 1965.
Het broedgebied van de ondersoort *T c cyanurus* strekt zich uit van Finland over de gehele taiga van Siberië tot aan Kamchatka en Japan. Tot 1930 lag de westgrens van het broedareaal bij de rivier de Pechora. Een sterke westelijke uitbreiding leidde tot de eerste waarneming in Finland in 1949 (Mikkola 1973). Sedertdien is de Blauwstaart in Finland een zeldzame, onregelmatige broedvogel.
De trekrichting van de westelijke populaties van de Blauwstaart is noordwest-zuidoost, met overwinteringsgebieden in zuidoostelijk Azië.

summary

RED-FLANKED BLUETAIL ON TEXEL IN SEPTEMBER 1985 On 29 September 1985, on Texel, Noordholland, a Red-flanked Bluetail *Tarsiger cyanurus* was observed. A description is given and its identification is discussed. Because of the lack of blue or grey on the olive-brown head, mantle and wings, it probably concerned a first-year bird.
This was the second record of Red-flanked Bluetail for the Netherlands. The first record was of a first-year male in 1967, also on Texel. Up to and including 1985, there have been 24 records in north-western Europe outside its breeding range. Of these, 15 were in autumn, eight in spring and one in winter. Three spring records in Sweden concerned singing males.

verwijzingen

Ali, S & Ripley, S D 1983. *Handbook of the birds of India and Pakistan.* Kompakte druk. Delhi.
Jolliffe, R L K 1980. Another aberrant Robin resembling Red-flanked Bluetail. *Br Birds* 73: 107-108.
King, B F, Dickinson, E C & Woodcock, M W 1975. *A field guide to the birds of south-east Asia.* Londen.
Mikkola, H 1973. The Red-flanked Bluetail and its spread to the west. *Br Birds* 66: 3-12.
Moerbeek, D J 1986. Influx van Bladkoninkjes in najaar van 1985. *Dutch Birding* 8: 143-145.
Pieters, A L & van Orden, C 1968. De Blauwstaart *(Tarsiger cyanurus),* nieuw voor Nederland. *Limosa* 41: 18.
Preston, K 1979. Robin with appearance of Red-flanked Bluetail. *Br Birds* 72: 231-233.
Svensson, L 1984. *Identification guide to European passerines.* Derde druk. Stockholm.

JanJaap Brinkman, Bilderdijkstraat 145-3, 1053 KN Amsterdam
G J (Hans) ter Haar, Van der Kunstraat 10-3, 1097 LW Amsterdam
Arnold Veen, Jacob van Arteveldestraat 30-2, 1061 CM Amsterdam

Roodoogvireo's te Wormerveer en Rottumerplaat in oktober 1985

Karel A Mauer & J H P (Han) Westhof

Op 13 oktober 1985 om 7:30 vond Dirk Uitslager in zijn tuin te Wormerveer Nh een dode zangvogel die hij niet op naam kon brengen. De vogel lag onder een raam waartegen hij zich kennelijk had doodgevlogen en was nog zeer vers. De volgende dag werd de vogel getoond aan Karel Mauer die hem als vireo *Vireo*-achtige herkende. De combinatie van olijfgroene bovendelen, markante witte wenkbrauwstreep, zwarte wenkbrauwbegrenzing en forse snavel met een haakje aan de punt sloot iedere Palearctische soort uit. Met behulp van Heinzel *et al* (1977) en Ferguson-Lees *et al* (1983) werd de vogel voorlopig als Roodoogvireo *V olivaceus* gedetermineerd. De gelige flanken en onderstaartdekveren die de vogel vertoonde en die in de illustraties van beide veldgidsen ontbraken, zorgden voor enig voorbehoud. Later kon, na raadpleging van andere literatuur, de vogel definitief als Roodoogvireo worden gedetermineerd. Na te zijn beschreven, gemeten en gefotografeerd werd de Roodoogvireo geschonken aan het Zoölogisch Museum te Amsterdam Nh.

Nog geen week later werd een tweede Roodoogvireo in Nederland aangetroffen. Op 19 oktober 1985 om 14:00 ving Han Westhof met hulp van Ane Witteveen op Rottumerplaat Gr in een mistnetopstelling een hen onbekende zangvogel. In hun veldgidsen voor Europese vogels konden zij geen erop gelijkende illustratie vinden. Na de vogel te hebben beschreven, gemeten, gefotografeerd en geringd werd deze weer losgelaten. Aan de hand van de foto's werd de vogel naderhand door Gerard Steinhaus gedetermineerd als Roodoogvireo.

beschrijvingen

WORMERVEER De beschrijving werd gemaakt op 15 oktober nadat de ingevroren vogel was ontdooid.

GROOTTE EN BOUW Formaat als forse Tuinfluiter *Sylvia borin*. Kop met enigszins afgeplatte kruin. Duidelijke versmalling buitenvlag p3 en p4, smaller bij p5 (handpennen van buiten naar binnen genummerd). Handpennen reikend tot kort voor toppen bovenstaartdekveren. Staart relatief kort en enigszins gevorkt; staartpennen puntig. Snavel fors, relatief lang en met haakje aan punt van bovensnavel; snavelbasis breed (herinnerend aan spotvogel *Hippolais*). Aan beide zijden van snavelbasis drie zwarte 'snorharen', rondom neusgat aantal kleinere 'haren'.

KOP Voorhoofd en kruin donker blauwgrijs met, afhankelijk van lichtval, groene

zweem; zijkruin met zwarte wenkbrauwbegrenzing, vaag voor oog, duidelijk boven en achter oog en iets smaller dan wenkbrauwstreep. Achterhoofd donker olijfgroen met bruine zweem. Wenkbrauwstreep witachtig, met voor oog zeer lichte zeemkleurige zweem; over gehele lengte vrijwel even breed en eindigend in enigszins vervagende punt bij einde oorstreek. Oogstreep bruingrijs, breedst direct voor en achter oog, en met vage begrenzing naar oorstreek. Oorstreek geelgroen met bruinige zweem. Kin witachtig met zeer lichte zeemkleurige zweem. Keel witachtig met bruingele zweem.

BOVENDELEN Mantel en schouder donker olijfgroen. Rug, stuit en bovenstaartdekveren als mantel maar iets geler.

ONDERDELEN Borst witachtig geel; zijborst met licht bruingele zweem. Flank gelig. Buik zilverwitachtig. Onderstaardekveren lichtgeel.

BOVENVLEUGEL Hand en armpennen donkergrijs, met lichtgrijze eindzoom; met uitzondering van p2 met olijfgroene buitenrand; randen naar lichaam toe steeds breder wordend tot uiteindelijk binnenste armpen met geheel olijfgroene buitenvlag. Tertials olijfgroen met bruinige zweem. Grote dekveren met olijfgroene buitenvlag, smalle geelgroene buitenrand en donkergrijze binnenvlag. Middelste en kleine dekveren olijfgroen. Kleinste dekveren geel. Grote handdekveren donkergrijs met zeer smalle geelgroene buitenrand. Duimvleugel donkergrijs.

ONDERVLEUGEL Slagpennen bruingrijs met witgele binnenrand. Grote onderhanddekveren wit met lichte geelzweem. Overige ondervleugeldekveren gelig.

STAART Olijfgroen met, onder bepaalde lichtval, bruin- of grijszweem.

NAAKTE DELEN Iris donkerbruin. Bovensnavel grijszwart met zeer smalle vleeskleurige snijrand, ondersnavel vleeskleurig, in midden blauwgrijs doorschemerend. Mondhoek en mondholte vleeskleurig. Tong vleeskleurig met donker vlekje op punt. Poot loodgrijs; zool vleeskleurig bruin.

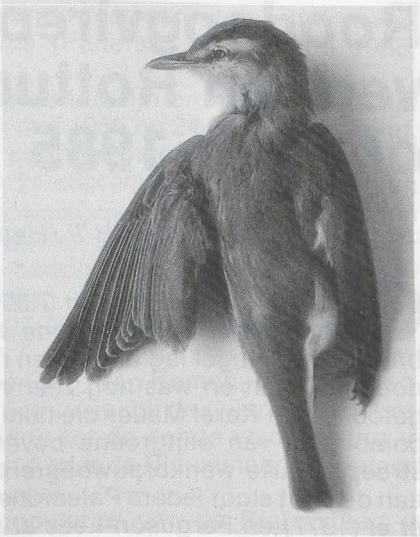

80 Roodoogvireo *Vireo olivaceus*, Almere, Flevoland, oktober 1985, dood gevonden te Wormerveer, Noordholland *(Karel A Mauer)*

BIOMETRIE Totale lengte van snavel- tot staartpunt 153 mm. Vleugellengte 79 mm. Handpenprojectie 17 mm. Vleugelformule: p3 top, p2 -3,5 mm (korter dan top), p4 -2 mm, p5 -5 mm, p6 -10 mm, p7 -14 mm, p8 -17 mm, p9 -19 mm, p10 -21 mm. Versmalling buitenvlag p5 - 9,5 mm, p4 -15 mm, p3 -22 mm. Staartprojectie 25 mm. Staartlengte 51 mm. Snavellengte tot schedelbasis 18,5 mm. Tarsuslengte 18 mm. Alle maten bepaald volgens Svensson (1984).

ROTTUMERPLAAT De beschrijving werd gemaakt naar aantekeningen en dia's van HW.

GROOTTE EN BOUW Ongeveer als Tuinfluiter, iets groter. Versmalling p3, p4 en p5 duidelijk. Vrij brede snavelbasis. Staart recht afgesneden, of iets gevorkt.

KOP Voorhoofd en kruin blauwgrijs; wenkbrauwbegrenzing zwart. Achterhoofd mosgroen. Wenkbrauwstreep vuilwit. Oogstreep zwart; wenkbrauwbegrenzing, wenkbrauw- en oogstreep opvallend en doorlopend even ver achter als voor oog; wenkbrauwstreep achter oog iets verbredend. Oorstreek geelgroen. Kin en keel vuilwit.

BOVENDELEN Mosgroen als achterhoofd.

81-82 Roodoogvireo *Vireo olivaceus*, Rottumerplaat, Groningen, oktober 1985 *(J H P Westhof)*

ONDERDELEN Borst en buik vuilwit. Flank vuilgeel. Anaalstreek en onderstaartdekveren groengeel.
VLEUGEL Hand- en armpennen donker met, uitgezonderd p2, mosgroene rand aan buitenvlag. Tertials mosgroen. Grote dekveren met mosgroene buitenvlag en donkere binnenvlag. Overige bovenvleugeldekveren mosgroen. Duimvleugel donker.
ONDERVLEUGEL Ondervleugeldekveren lichtgeel.
STAART Donkergroen.
NAAKTE DELEN Iris donkerbruin. Snavel donkergrijs, ondersnavel met lichtere basis. Poot blauwgrijs.
BIOMETRIE Vleugellengte 79 mm.
GEDRAG In hand schokkend en rukkend, fel bijtend als klauwier *Lanius*.

determinatie

Vireo's zijn compact gebouwde vogels met een enigszins loofzangerachtig uiterlijk en hebben een krachtige snavel met haakpunt. In Noord-Amerika komen 11 soorten voor. De Roodoogvireo onderscheidt zich door een opvallende wenkbrauwstreep, zwarte wenkbrauwbegrenzing, egale bovendelen en het ontbreken van baardstreep en vleugelstrepen. Van de 15 ondersoorten komt er één — *V o olivaceus* — wijdverbreid in Noord-Amerika voor. De overige hebben hun verspreidingsgebied in Midden en Zuid-Amerika. De beschrijvingen van de vogels te Wormerveer en Rottumerplaat passen goed op de Noordamerikaanse ondersoort *V o olivaceus* (cf National Geographic Society 1983). Waarschijnlijk hebben alle overige Europese gevallen eveneens betrekking op deze ondersoort. De Nederlandse gevallen betreffen eerstejaars vogels vanwege de gelige flanken en onderstaartdekveren. Deze zijn vuilwit bij adulte vogels (National Geographic Society). Ook de bruine iris wijst op onvolwassen vogels. De rode iris van adulte vogels is echter niet altijd duidelijk te zien (Peterson 1980).

voorkomen

De Roodoogvireo is een van de algemeenste broedvogels van Noord-Amerika. Hij ontbreekt in noordelijk Canada en het zuidwesten van de Verenigde Staten. Het is een lange afstandstrekker die overwintert in Midden en Zuid-Amerika tot in het Amazonegebied.

De vondst te Wormerveer en de ringvangst op Rottumerplaat betekenen het eerste en tweede geval van de Roodoogvireo voor Nederland. Tot en met 1984 werden in Europa — buiten Groot-Brittannië (16) en Ierland (6) — gevallen vastgesteld in de BRD (Helgoland, 4 oktober 1957), Frankrijk (Ouessant, Finistère, 19-21 oktober 1983) en op Malta (29 oktober 1983) (Vauk 1972, Balança *et al* 1985, Sultana & Gauci 1985). Een Italiaans geval uit 1975 wordt als twijfelachtig beschouwd (A Ortali *in litt).* In

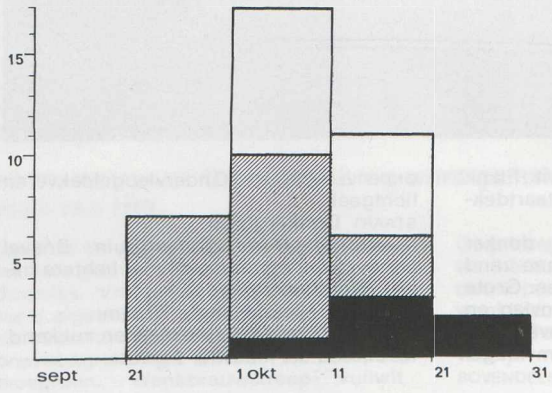

FIGUUR 1 Voorkomen Roodoogvireo *Vireo olivaceus* in Europa in 10-daagse perioden. Dicht: vasteland van Europa tot en met 1985; gearceerd: Groot-Brittannië en Ierland tot en met 1984; open: Groot-Brittannië en Ierland in 1985 (n=39).

Groot-Brittannië en Ierland is het de meest voorkomende Nearctische dwaalgast onder de Passeriformes. Het eerste geval was in 1951 en meer dan de helft van de gevallen dateert uit 1980-84 (Rogers & the Rarities Committee 1982 & 1985). In 1985 vond in Europa een influx plaats van, behalve de twee in Nederland, niet minder dan 13 gevallen: Frankrijk 1, Groot-Brittannië 9 en Ierland 3 (Philippe Dubois *in litt,* Rogers & the Rarities Committee 1986). Zeven waarnemingen werden gedaan tussen 2 en 10 oktober, de overige zes op 11, 15, 17 (twee), 18 en 19 oktober. Het tweede geval voor Frankrijk was op 17 oktober 1985, wederom op Ouessant. De data van de Europese gevallen, met als uitersten 21 september en 29 oktober, komen overeen met de gegevens van Graber *et al* (1985) die aan de hand van televisiemastslachtoffers in het zuiden van Illinois een verhoogde trekactiviteit vaststelden tussen half september en half oktober.

dankzegging

Voor het verstrekken van gegevens bedanken wij: Geoffrey Acklam, Lasse Braae, Philippe Dubois, Georges Handrinos, Eduardo de Juana, Klaus Malling Olsen, Killian Mullarney, A Ortali, Michael Rogers, Joe Sultana en A M Teixeira.

summary

RED-EYED VIREOS AT WORMERVEER AND ROTTUMERPLAAT IN OCTOBER 1985 On 13 October 1985, at Wormerveer, Noordholland, a Red-eyed Vireo *Vireo olivaceus* was found dead near a window in a garden. On 19 October 1985, on Rottumerplaat, Groningen, a second bird was trapped and ringed. Descriptions are given. Both individuals showed characters of first-winter birds. These were the first and second record of Red-eyed Vireo for the Netherlands. Up to and including 1984, there have been at least 25 records of this vireo in Europe: France 1, FRG 1, Great Britain 16, Ireland 6 and Malta 1. In 1985 an influx occurred in Europe with, apart from the two in the Netherlands, records in France (1), Great Britain (9) and Ireland (3).

verwijzingen

Balança *et al* 1985. Une nouvelle espèce pour la France: le Vireo à oeil rouge, *Vireo olivaceus. L'Oiseau et RFO* 55: 46-48.

Ferguson-Lees, J, Willis, I & Sharrock, J T R 1983. *The Shell guide to the birds of Britain and Ireland.* Londen.

Graber, J W, Graber, R R & Kirk, E L 1985. Illinois birds: vireos. *Biological Notes* 124.

Heinzel, H, Fitter, R S R & Parslow, J L F 1977. *The birds of Britain and Ireland.* Londen & Glasgow.

National Geographic Society 1983. *Field guide to the birds of North America.* Washington.

Peterson, R T 1980. *A field guide to the birds* 1. Vierde druk. Boston.

Rogers, M J & the Rarities Committee 1982, 1985-86. Report on rare birds in Great Britain in 1981, 1984-85. *Br Birds* 75: 482-533; 78: 529-589; 79: 526-588.

Sultana, J & Gauci, C 1985. Two new species for Malta — Red-eyed Vireo and Chestnut Bunting. *Il-Merill* 23: 11.

Svensson, L 1984. *Identification guide to European passerines.* Derde druk. Stockholm.

Vauk, G 1972. *Die Vögel Helgolands.* Hamburg & Berlijn.

Karel A Mauer, Basilicumweg 157, 1314 JW Almere-Stad
J H P (Han) Westhof, Woudvaartkade 52, 8606 XV Sneek

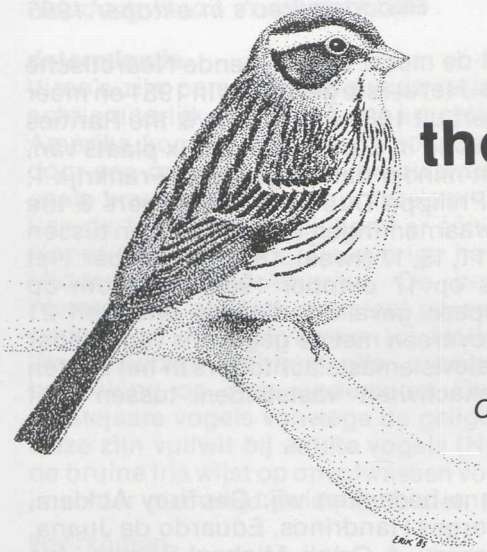

Rare birds in the Netherlands in 1984

J J (Han) Blankert,
C J G (Kees) Scharringa & CDNA

This is the fifth annual report on rare birds in the Netherlands published in *Dutch Birding.* It includes records in 1984 which have been adjudicated by the Dutch rarities committee, the Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna *CDNA.* For species not listed in *Dutch Birding* but covered by a more extensive report on rare and scarce birds in *Limosa,* see appendix 1.

The details included for each accepted record are: province; locality; date(s); number of birds if more than one, and plumage and sex if known; if trapped, photographed, sound recorded or found dead, and where specimen is stored, if known; observer(s) up to three in number. The numbers after each species' or subspecies' name refer to the totals *1* since 1 January 1980 but excluding *2* the current year. Species marked with an asterisk * are new to the Dutch list. The following CDNA members voted on some or all the records in this report: Arnoud B van den Berg, J J (Han) Blankert, Paul de Heer, Edward J van IJzendoorn, Peter de Knijff, Dirk J Moerbeek, Jowi W de Roever and Joke E Winkelman.

Records should be sent to the archivist D J Moerbeek (Meidoornlaan 5, 1901 BT Castricum). Record forms which should preferentially be used when submitting records, can be obtained free of charge from J J Blankert (Staalwijkstraat 17, 2313 XP Leiden).

systematic list of accepted records

Balearic Shearwater *Puffinus puffinus mauretanicus* 2,1
ZEELAND Westkapelle, 15 September (A Ovaa, H P Braam, R van Ouwerkerk).

Squacco Heron *Ardeola ralloides* 3,3
GRONINGEN Nieuw Statenzijl, 2 June (B Voslamber, H Bakker, F Prak).
OVERIJSSEL Zwartsluis, 23-27 June (J Nap,

[*Dutch Birding* 8: 126-133, december 1986]

F de Nooyer, J van Schellen).
ZUIDHOLLAND Alblasserwaard, 14-30 August, photographed (J W de Roever, H A Gaasbeek *et al;* Blankert & Steinhaus 1984c).

Black Brant *Branta bernicla nigricans* 12,1
ZEELAND Yerseke, 26 December (G A Davidse).
1983 FRIESLAND Schiermonnikoog, 24 January (T Boudewijn). Ferwerd, 4 March (T Boudewijn). Ameland, 27 April (T Boudewijn). Holwerd, 3 May (T Boudewijn). Lauwersmeer, 3-9 May (T Boudewijn). These records are considered to refer to the same individual.
1983 NOORDHOLLAND Texel, 15 December (T Boudewijn).

Blue-winged Teal *Anas discors* 1,1
NOORDHOLLAND Texel, 8 September, immature male, shot, skin at Zoölogisch Museum, Amsterdam, Noordholland (via C J Smit, C S Roselaar).

83 Squacco Heron *Ardeola ralloides,* Alblasserdam, Zuidholland, July 1984 *(J W de Roever)* **84** Lesser Spotted Eagle *Aquila pomarina,* Katwijk, Zuidholland, November 1984 *(René Pop)*

Ring-necked Duck *Aythya collaris* 4,0
1982 NOORDHOLLAND Andijk, 14-24 February, male, photographed (E J van IJzendoorn *et al).*

Pallid Harrier *Circus macrourus* 0,1
NOORDBRABANT Bergen op Zoom, 3-4 October, juvenile, photographed (E J van IJzendoorn, J J Blankert *et al;* van IJzendoorn 1985).

Lesser Spotted Eagle *Aquila pomarina* 0,1
ZUIDHOLLAND Katwijk aan Zee, 15-20 November, juvenile, photographed, dead on 20 November, skin at Rijksmuseum van Natuurlijke Historie, Leiden, Zuidholland (C W Ente, J J van der Graaf *et al;* Blankert & Steinhaus 1985, de Knijff 1986).

Little Crake *Porzana parva* 1,1
ZUIDHOLLAND Leidschendam, 27 April, male, photographed (K & M Hoogteyling, L Steyn; Blankert & Steinhaus 1984b).

Baillon's Crake *Porzana pusilla* 1,1
FRIESLAND Eernewoude, 3-5 July, male, recorded on tape (G van Duin, E Cousin, E Wijmenga).
1983 GELDERLAND Harderwijk, 19 August, juvenile, found dead, skin at Rijksmuseum van Natuurlijke Historie, Leiden, Zuidholland (Schaftenaar 1984).

Stone-curlew *Burhinus oedicnemus* 7,2
GELDERLAND Nijkerk, 5 June (L M J van den Bergh).
ZUIDHOLLAND Oostvoorne, 29 August (H A Gaasbeek, K J Eigenhuis, P G Schrijvershof).

Black-winged Pratincole *Glareola nordmanni* 4,1
NOORDHOLLAND Texel, 17 August (K Witt).

pratincole *Glareola pratincola/nordmanni* 0,1
FLEVOLAND Lelystad, 7 November (D Yates, D Tutt *et al).*

Sociable Plover *Chettusia gregaria* 4,1
ZEELAND Oosterland, 18 August (R Vermeijen, M Verdonck, via H Meeus).

White-tailed Plover *Chettusia leucura* 0,1
NOORDHOLLAND Petten, 10-16 July, photographed (A de Gelder, C Eijerman, J van Groenigen; de Gelder 1985).

Pectoral Sandpiper *Calidris melanotos* 5,4
FLEVOLAND Knardijk, 19 August (J J Bakhuizen, M Huizinga, W van der Waal).
FRIESLAND Harlingen, 29 July to 2 August, photographed (J Jukema). Vlieland, 18 September, photographed (R Groenink, A Winkelman).

85 Pectoral Sandpiper *Calidris melanotos,* Vlieland, Friesland, September 1984 *(Ronald Groenink)*

GELDERLAND IJzendoorn, 9-11 September (J J M van Oostveen, M Ross).

Broad-billed Sandpiper *Limicola falcinellus* 6,1
GRONINGEN Lauwersmeer, 30 July (K H & H Koffijberg).

Great Snipe *Gallinago media* 4,1
FRIESLAND Terschelling, 25 August (J W de Roever, C J Breek, R Pop).

Common Gull *Larus canus heinei* 0,1
FRIESLAND Harkema-Opeinde, 10 June, found dead, ringed Taldom, USSR, skin at Zoölogisch Museum, Amsterdam, Noordholland (de Jong 1985)

Iceland Gull *Larus glaucoides* 13,3
GRONINGEN Lauwersoog, 3 January to 4 February, immature, photographed (K Scholten; Blankert & Steinhaus 1984a).
NOORDHOLLAND Camperduin, 13-16 January, immature (S Lagerveld, N F van der Ham, D Vlugt). Wijk aan Zee, 4 February, immature (H J Udding, J Freijer).
1983 NOORDHOLLAND Zaandam, 1 December, immature (T Damm).

Roseate Tern *Sterna dougallii* 1,1
ZEELAND Vlissingen, 8 September, adult; 28 September to 4 October, adult with juvenile hybrid Roseate x Common Tern *S hirundo*, photographed, recorded on tape (J Walhout *et al;* Blankert & Steinhaus 1984c, 1985, Hazevoet 1985).

Alpine Swift *Apus melba* 6,1
ZUIDHOLLAND Schoonrewoerd, 16 April (W Jongejans, M Hekkert, A Pin).

Red-throated Pipit *Anthus cervinus* 14,2
FLEVOLAND Lelystad, 8 September (A Schaftenaar, H van Steenwijk *et al).*
NOORDHOLLAND Blaricum, 26 May (R F J van Beusekom).

***Citrine Wagtail** *Motacilla citreola* 0,1
NOORDHOLLAND Castricum, 24 August to 8 September, immature, trapped on 24 August, photographed (ringing group Castricum; Moerbeek, Schekkerman & Slings 1984).

Thrush Nightingale *Luscinia luscinia* 6,1
FLEVOLAND Lelystad, 14 August, trapped (C J Breek, R Leurs *et al).*

86 Iceland Gull *Larus glaucoides,* Lauwersoog, Groningen, January 1984 *(Arnoud B van den Berg)*

Red-spotted Bluethroat *Luscinia svecica svecica* 4,3
GRONINGEN Eemshaven, 19 May, male (K H & H Koffijberg)
NOORDHOLLAND Texel, 10 June, male (F J Maas, J J Blankert, J W de Roever *et al).*
ZUIDHOLLAND Den Haag, 21 May, male (W Dijkstra).

Paddyfield Warbler *Acrocephalus agricola* 0,1
FRIESLAND Makkum, 13 October, trapped and photographed (ringing group Menork; de Jong 1985ab)
The 1984 record led to the reconsideration of a 1971 record and its subsequent acceptance as the first record for the Netherlands (van IJzendoorn & Westhof 1985).

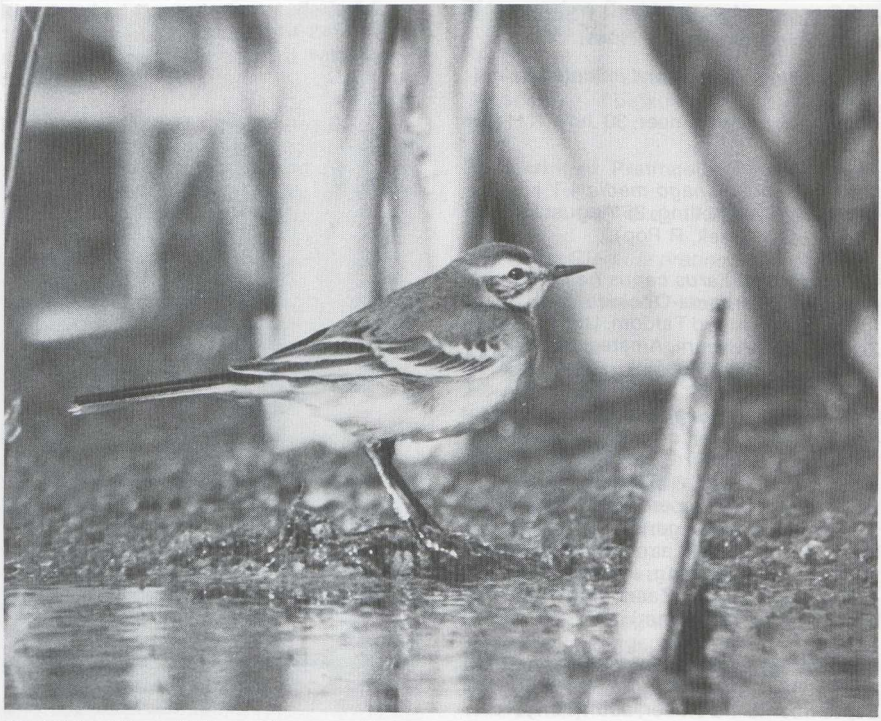

87 Citrine Wagtail *Motacilla citreola*, Castricum, Noordholland, September 1984 *(Huub Huneker)*

***Spectacled Warbler** *Sylvia conspicillata* 0,1
NOORDHOLLAND IJmuiden, 2 November, photographed (R van Rossum, E J van IJzendoorn *et al;* van IJzendoorn & van Rossum 1985).

Pallas's Warbler *Phylloscopus proregulus* 8,1
NOORDHOLLAND Castricum, 1 November, trapped and photographed (ringing group Castricum; Blankert & Steinhaus 1985).
1982 NOORDHOLLAND Castricum, 16 October, trapped (ringing group Castricum).

Lesser Grey Shrike *Lanius minor* 2,1
NOORDHOLLAND Texel, 8 July (L J Dijksen).

Woodchat Shrike *Lanius senator* 9,3
NOORDHOLLAND Texel, 5-12 June, male, photographed (J Mulder *et al;* Blankert & Steinhaus 1984b).
OVERIJSSEL Engbertsdijkvenen, 10 June (J H Bekhuis).
ZEELAND Westkapelle, 4 October, photographed (J Walhout).

Rose-coloured Starling *Sturnus roseus* 3,3
FRIESLAND Vlieland, 25 May to 1 June, adult, photographed (H Kruisselbrink *et al).*
NOORDHOLLAND Venhuizen, 26-30 May, adult, photographed (H Verhoeven, P Pijffers, C Visser; Verhoeven 1984). Texel, 3-9 June, adult, photographed (J W de Roever *et al;* Blankert & Steinhaus 1984b).

Two-barred Crossbill *Loxia leucoptera* 0,2
DRENTHE Ansen, 9 April to 5 May, male, photographed (P A Nuyten, J W de Roever *et al;* Blankert & Steinhaus 1984b).
GELDERLAND Doorwerth, 3 March, male (P

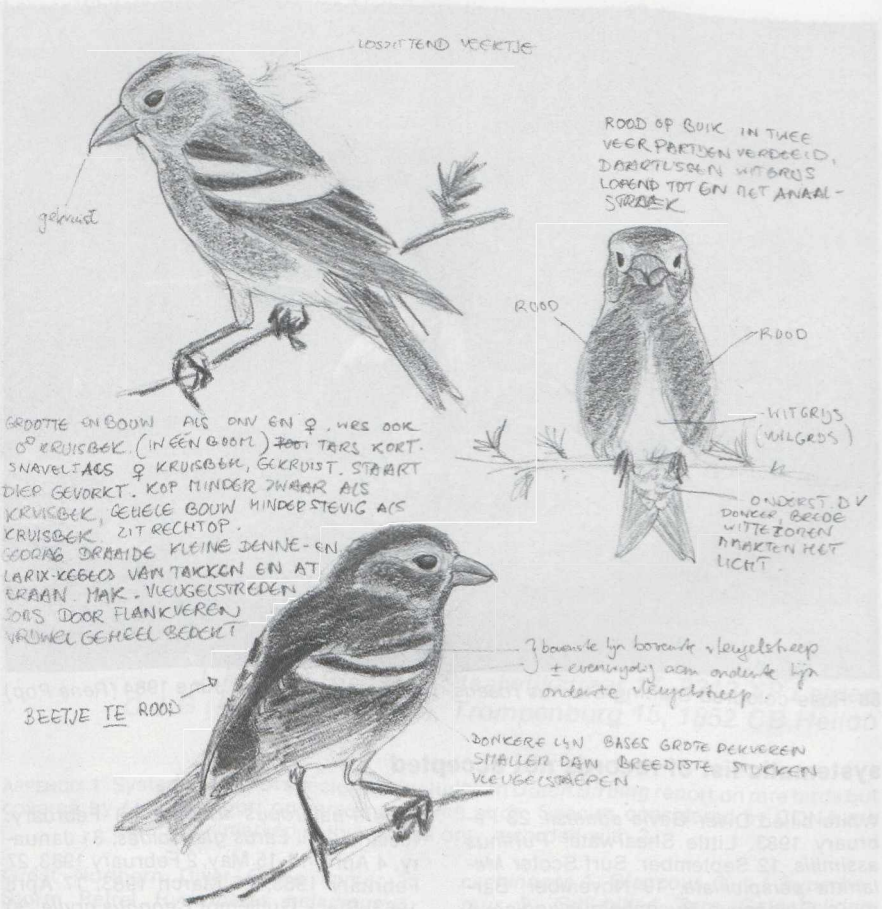

FIGURE 1 Two-barred Crossbill *Loxia leucoptera,* Ansen, Drenthe, April 1984 *(Dirk J Moerbeek)*

W Schermerhorn, G Rozeboom).

Scarlet Rosefinch *Carpodacus erythrinus* 6,1
NOORDHOLLAND Texel, 1-2 June, male, in song (R Witte, F J Maas, A J Dijksen).
1981 OVERIJSSEL Hardenberg, 26 June, male, in song (L Bot).

Rustic Bunting *Emberiza rustica* 7,2
FRIESLAND Terschelling, 6 October (J Jukema). Terschelling, 8 October (T Luijendijk, J W de Roever *et al).*

Little Bunting *Emberiza pusilla* 5,3
FLEVOLAND Blocq van Kuffeler, 4 October, trapped (K Visser, C Liebregts).
FRIESLAND Terschelling, 28 September (J Mulder, J W de Roever *et al).*
NOORDHOLLAND IJmuiden, 12 October, photographed (J Mulder *et al;* Blankert & Steinhaus 1985).
1982 FRIESLAND Terschelling, 8-9 October (P de Knijff, K J Eigenhuis *et al).*

88 Rose-coloured Starling *Sturnus roseus*, Texel, Noordholland, June 1984 *(René Pop)*

systematic list of records not accepted

White-billed Diver *Gavia adamsii*, 23 February 1983. Little Shearwater *Puffinus assimilis*, 12 September. Surf Scoter *Melanitta perspicillata*, 19 November. Barrow's Goldeneye *Bucephala islandica*, 4 May to 11 June. Griffon Vulture *Gyps fulvus*, September 1982. Short-toed Eagle *Circaetus gallicus*, 27 October. Pallid Harrier *Circus macrourus*, 25 December. Golden Eagle *Aquila chrysaetos*, 12 February. Booted Eagle *Hieraaetus pennatus*, 26 August. Eleonora's Falcon *Falco eleonorae*, 14 October. Baillon's Crake *Porzana pusilla*, 27 June. Collared Pratincole *Glareola pratincola*, 12 June. Pectoral Sandpiper *Calidris melanotos*, 24 June. Broad-billed Sandpiper *Limicola falcinellus*, 9 May, 21 August. Great Snipe *Gallinago media*, 5-6 September, 11 December. Terek Sandpiper *Xenus cinereus*, 11 August, 28 September. Wilson's Phalarope *Phalaropus tricolor*, 18 February. Iceland Gull *Larus glaucoides*, 31 January, 4 April, 14-15 May, 2 February 1983, 27 February 1983, 26 March 1983, 17 April 1983. Black Guillemot *Cepphus grylle*, 30 January 1983. Alpine Swift *Apus melba*, 19 June. Red-rumped Swallow *Hirundo daurica*, 13 September. Yellow Wagtail *Motacilla flava feldegg*, 27 April. Red-flanked Bluetail *Tarsiger cyanurus*, 17 December. White's Thrush *Zoothera dauma*, 7 October. Eye-browed Thrush *Turdus obscurus*, 25-28 December 1981. Dusky Thrush *T naumanni*, 26 November, 20 December 1981 to 8 January 1982. Stonechat *Saxicola torquata maura*, 26 September 1983. River Warbler *Locustella fluviatilis*, 17 August, 5 May 1982. Blyth's Reed Warbler *Acrocephalus dumetorum*, 26 September 1983. Booted Warbler *Hippolais caligata*, 20 May 1982, 21 May 1982, 11 August 1983.

Lesser Whitethroat *Sylvia curruca blythii*, no date. Greenish Warbler *Phylloscopus trochiloides*, 15 September, 19 November. Dusky Warbler *P fuscatus*, 16 September. Chiffchaff *P collybita ibericus*, 30 May 1981. Alpine Chough *Pyrrhocorax graculus*, 26 December. Arctic Redpoll *Carduelis hornemanni*, 23 January, 10-12 March. Scarlet Rosefinch *Carpodacus erythrinus*, 2 October 1982. Two-barred Crossbill *Loxia leucoptera*, 7 March, 23 October 1983. Rock Bunting *Emberiza cia*, 1 April. Rustic Bunting *E rustica*, no date.

references

Blankert, J J & Steinhaus, G H 1984abc-85. Recente meldingen. *Dutch Birding* 6: 72-76, 112-116, 148-152; 7: 29-36.

de Gelder, A 1985. Witstaartkievit *Chettusia leucura* bij Petten. *Limosa* 58:33.

Hazevoet, C J 1985. *Nederlandse vogels* 6. Cassette. Zeist.

van IJzendoorn, E J 1985. Steppekiekendief bij Bergen op Zoom in oktober 1984. *Dutch Birding* 7: 22-25.

—— & van Rossum, R 1985. Brilgrasmus te IJmuiden in november 1984. *Dutch Birding* 7: 85-93.

—— & Westhof, J H P 1985. Veldrietzanger uit 1971 in ere hersteld. *Dutch Birding* 7: 121-128.

de Jong, J 1984-85a. Vogelnieuws. *Vanellus* 37: 175-180; 38: 17-21.

—— 1985b. Veldrietzanger te Makkum in oktober 1984. *Dutch Birding* 7: 140-141.

de Knijff, P 1986. Schreeuwarend bij Katwijk aan Zee in november 1984. *Dutch Birding* 8: 1-5.

Moerbeek, D J, Schekkerman, H & Slings, Q L 1984. Citroenkwikstaart te Castricum in augustus-september 1984. *Dutch Birding* 6: 123-130.

Schaftenaar, A 1984. Juveniel Kleinst Waterhoen te Harderwijk in augustus 1983. *Dutch Birding* 6: 96-98.

Verhoeven, H 1984. Rose Spreeuw bij Venhuizen in mei. *Graspieper* 4: 132.

J J (Han) Blankert, Staalwijkstraat 17, 2313 XP Leiden
C J G (Kees) Scharringa, Trompenburg 15, 1852 CB Heiloo

APPENDIX 1 Systematic list of species not included in *Dutch Birding* report on rare birds but covered by *Limosa* report on rare and scarce birds. Species considered by CDNA are marked with 1, those only recorded with 2.

Great Northern Diver *Gavia immer* 1, Storm Petrel *Hydrobates pelagicus* 1, Cattle Egret *Bubulcus ibis* 1, Little Egret *Egretta garzetta* 2, Great White Egret *E alba* 1, Black Stork *Ciconia nigra* 2, Lesser White-fronted Goose *Anser erythropus* 1, Snow Goose *A caerulescens* 2, Red-breasted Goose *Branta ruficollis* 2, Ferrugineous Duck *Aythya nyroca* 2, White-tailed Eagle *Haliaeetus albicilla* 2, Red-footed Falcon *Falco vespertinus* 2, Great Bustard *Otis tarda* 1, Black-winged Stilt *Himantopus himantopus* 2, Marsh Sandpiper *Tringa stagnatilis* 1, Grey Phalarope *Phalaropus fulicarius* 2, Long-tailed Skua *Stercorarius longicaudus* 1, Mediterranean Gull *Larus melanocephalus* 2, Sabine's Gull *L sabini* 2, Yellow-legged Gull *L cachinnans* 1, Glaucous Gull *L hyperboreus* 2, Gull-billed Tern *Gelochelidon nilotica* 1, Caspian Tern *Sterna caspia* 2, Whiskered Tern *Chlidonias hybridus* 1, White-winged Black Tern *C leucopterus* 1, Little Auk *Alle alle* 2, Bee-eater *Merops apiaster* 1, Hoopoe *Upupa epops* 2, Richard's Pipit *Anthus novaeseelandiae* 1, Dipper *Cinclus cinclus* 2, Cetti's Warbler *Cettia cetti* 2, Fan-tailed Warbler *Cisticola juncidis* 1, Aquatic Warbler *Acrocephalus paludicola* 1, Barred Warbler *Sylvia nisoria* 1, Yellow-browed Warbler *Phylloscopus inornatus* 1, Red-breasted Flycatcher *Ficedula parva* 2, Treecreeper *Certhia familiaris* 1, Penduline Tit *Remiz pendulinus* 1, Nutcracker *Nucifraga caryocatactes* 2.

varia

Especialidades de Cabo Verde The Cape Verde Islands are situated in the extreme southwest of the western Palearctic, *c* 500 km west of Sénégal, West Africa. There are 13 main islands, four of which are uninhabited. Although the archipelago is situated at tropical latitudes, the climate is largely determined by the cool Canary Current. On the other hand, the islands are part of that notorious zone called Sahel. This combination of drought and sea-tempered tropical climate forms a rather unique environment.

In the Cape Verdes, there are important breeding colonies of petrels and shearwaters, with the Gon-gon *Pterodroma feae* and the Cabo Verde Cagarra *Calonectris edwardsii* being confined to the islands. For other seabirds it is the only breeding place within the western Palearctic, ie Red-billed Tropicbird *Phaeton aethereus,* Brown Booby *Sula leucogaster* and Magnificent Frigatebird *Fregata magnificens,* the latter's total population on this side of the Atlantic being less than 10 pairs.

Landbirds are few, but there are four endemic species and *c* 10 endemic subspecies. The Cape Verde Swift *Apus alexandri* is a species of whose habits very little is known. For instance, it is not clear whether it is resident or migrates to the African mainland outside the breeding season. It has never been seen anywhere else than in the Cape Verdes, but its varying numbers suggest some migration at least. Its nearest relative is the Plain Swift *A unicolor* of the Canary Islands and Madeira.

Unique in the western Palearctic is the occurrence of the Grey-headed Kingfisher *Halcyon leucocephala* in the Cape Verde Islands, otherwise an Afrotropical species. It occurs on the islands of São Tiago, Fogo and Brava only but is not uncommon there. It often is remarkably confiding and may be seen close to human settlement. The birds of the Cape Verde are subspecifically distinct and known as *H l acteon.*

Without doubt the most famous endemic species is the Razo Lark *Alauda razae.* Confined to the uninhabited islet of Razo, *c* 7 km^2 in size, its total population probably does not exceed much more than 50 pairs. The species is unique among the larks because of the substantial difference in bill-size between male and female, probably an adaptation for optimal use of food-resources within a limited space.

The Cape Verde Cane Warbler *Acrocephalus brevipennis* lives on the islands of São Tiago, Brava and São Nicolau. Its habitat are the more vegetated areas, such as plantations and gardens. On Brava it occupies the niche of a small thrush, occurring even in towns and villages. Its closest relatives are the Afrotropical Swamp Warbler *A gracilirostris* and Rufous Swamp Warbler *A rufescens.*

The third endemic passerine is the Iago Sparrow *Passer iagoensis.* Its

[*Dutch Birding* 8: 134-139, december 1986]

89 Red-billed Tropicbird *Phaethon aethereus,* and **90** Brown Booby *Sula leucogaster,* Razo, Cape Verde Islands, March 1986 *(René Pop)*

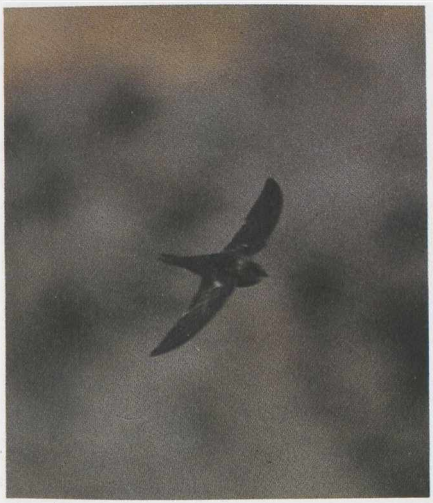

91-92 Cape Verde Swift *Apus alexandri,* Fogo, Cape Verde Islands, March 1986 *(René Pop)* **93** Grey-headed Kingfisher *Halcyon leucocephala,* São Tiago, Cape Verde Islands, February 1986 *(René Pop)*

King Bird Tours

P.O. BOX 196
PLANETARIUM STATION
NEW YORK, NY
10024 U.S.A.
(212) 866-7923

Why not go to Asia with the people who know it best?

Write for itineraries

The Asia Specialists

WEST CHINA
Tour (NO camping!)
Panda Reserve
West Sichuan (Szechwan)
2-24 May
Leader: Ben King

1987
BIRDING TOURS

NORTH INDIA
2-26 Jan.
Leader: Ben King

PHILIPPINES
Palawan/Mindanao/Luzon
12 Feb.-9 Mar.
Leaders: Ben King,
Tim Fisher

INDONESIA
Halmahera/Sulawesi
24 Jul.-16 Aug.
Leaders: Ben King
Dennis Yong

BEVER ZWERFSPORT

Lichtgewicht kampeeruitrustingen voor vogelende zwervers en zwervende vogelaars.

Lichtgewicht tenten, slaapzakken, **130** rugzakmodellen, wind-regen-warmte-kleding, laarzen, fototassen, fietstassen, lichtgew. voedsel, kano's, kaarten, reisboeken, etc.

Kom eens rondkijken/vraag de zomerkatalogus.

DEN HAAG Calandplein 4, 070-883700, Bus 18 v. HS/CS
ROTTERDAM Adm. de Ruyterweg 33, 010-4134914 bus 36 v. CS
UTRECHT Balijelaan 12, 030-896262, Bus 1,5 v. CS.
ARNHEM Utrechtsestr. 5, 085-421989, t/o station

Wadden Sea Island of Texel (Holland)

Migration of Arctic Shore Birds

can almost be observed from out of the windows of our friendly, well equiped holiday houses on the quiet Wadden Sea-side of Texel, near the famous bird reserves of *De Schorren, De Bol, Het Wagejot* and *Dijkmanshuizen* and close to *De Slufter* and *De Muy.*

We speak English, Dutch, German and some French.

Please ask for any further free information about a valuable stay with

Fam. Joh. Miedema,
Zevenhuizen 11,
1794 GJ Oosterend (Texel),
Holland.
Phone 02223-680.

Coto Doñana — Bed & breakfast etc. Ed Mackrill, Avenida de los Ansares 104, El Rocio, Huelva, Spain.

architectura+natura
international booksellers
Leliegracht 44 - 1015 DH Amsterdam-C
Telefoon 020-23 61 86 - Holland

Crows of the World, 2nd edition, Derek Goodwin, ƒ 129,90

Collins Guide to the Birds of Prey of Britain and Europe, Benny Gensbøl, 180 foto's ƒ 69,40

& 100den andere vogel-boeken vindt u bij A + N!!

BOEKVERKOPING
24 en 25 februari 1987
ORNITHOLOGIE

EEN OMVANGRIJKE, INTERNATIONALE VAKBIBLIOTHEEK

Geïllustreerde catalogus (f 10,—) op aanvrage

J.L. BEIJERS
Achter Sint Pieter 140
3512 HT UTRECHT

Tel. 030-310958
Giro 7245

in focus

BINOCULARS, TELESCOPES, TRIPODS AND BARBOUR OUTDOOR CLOTHING

204 HIGH STREET
Barnet, Herts.
England EN5 5SZ
01-449-1445

ZEISS WEST	£
Dialyt 8 x 20 B	135
Dialyt 10 x 25 B	147
Dialyt 8 x 30 BGAT	286
Dialyt 7 x 42 BGAT	339
Dialyt 10 x 40 BT	329
Dialyt 10 x 40 BGAT	339
Dialyt 8 x 56 BGAT	408
15 x 60 Porro GAT	587
Rainguard	4
Eye Cups (set)	9
Lanyard	4

LEITZ	
Trinovid 8 x 20 BC	152
Trinovid 8 x 20 BCA	165
Trinovid 10 x 25 BC	165
Trinovid 10 x 25 BCA	173
Trinovid 8 x 30 BA	300
Trinovid 8 x 40 BA	378
Trinovid 10 x 40 B	317
Trinovid 10 x 40 BA	387
Trinovid 10 x 40 BAN	352
Trinovid 7 x 42 BA	387
Case for minature	11
Soft case for 10 x 40	26
Hard case for 10 x 40	32
Eye Cups (set)	9
Rainguard	4
Lanyard	6

NIKON	
8 x 30 ZCF	165
10 x 35 ZCF	181
Spoting Scope 20 x 60	234
Field Scope 20 x 60 ED	425
30 x Eye Piece	50
40 x Eye Piece	50
Photo Kit	136
Lens Hood	9
Filter Kit	12

CARL ZEISS JENA	
Deltrintem 8 x 30	48
Binoctem 7 x 50	69
Dekarem 10 x 50	78

KOWA	£
7 x 21	73
TS-2	103
TS-1	113
20 x WA	32
27 x WA	32
40 x	25
Kowa TSN1	214
Kowa TSN2	201
20 x WA	61
25 x	40
40 x	40
Photo Kit	61
20 x - 60 x Zoom	90
Case for TSN	17

OPTOLYTH	
Alpin 8 x 30 BGA	130
Alpin 8 x 40 BGA	139
Alpin 10 x 40 BGA	140
Alpin 7 x 42 BGA	145
Alpin 10 x 50 BGA	155
Optolyth 22 x 60 BGA	140
Optolyth 30 x 75 BGA	224
Optolyth 30 x 80 BGA	259
Optolyth TB80 Body	230
20 x Eye Piece	45
30 x Eye Piece	48
40 x Eye Piece	50
Case for Optolyth	30

BUSHNELL	
Spacemaster Body	112
15 x - 45 x Zoom	43
22 x WA	25
Case	13

OPTICRON	
HR Body 60mm	95
HR Body 60mm 45°	117
20 x - 60 x Zoom	45
22 x WA	23
Case	13
Elite 9 x 35	136
Elite 10 x 50	221

HABICHT	£
8 x 30 WM	239
8 x 30 WMGA	300
7 x 42 WM	230
7 x 42 WMGA	295
10 x 40 Diana	260
10 x 40 Diana GA	326
30 x 75 GASF	338

SLIK	
Slik Master D2	52
Slik 88	48
Slik Black Diamond	56
Slik SL 67	82
Slik Tripod Strap	6

BARBOUR JACKETS	
Flyweight	
Durham Unlined	43
Lightweight	
Gamefair Lined	58
Border Lined	67
Heavyweight	
Northumbria Lined	73

Sizes 86 91 102 112 117 cm.
Please state size with order.

HOW TO ORDER

By mail. Just list the items you require with the correct remittence on a sterling draft or credit number (master card/access or visa) and we will despatch goods by return insured post. Please add £ 5.00 to help cover post & packing cost.

By phone. Just quote your credit card number and home address and we will post direct.

All good on 14 days approval.

PLEASE NOTE ALL PRICES EXCLUDE U.K. V.A.T. BUT WILL BE SUBJECT TO DUTCH V.A.T

NATUUR CULTUUR REIZEN

Ornithologische excursie Verenigde Staten

2 weken Zuid-Arizona, 1 week Californië
In Arizona bezoeken we canyons, hooggebergte, deserts en de grensstreek met Mexico. In Californië excursies in de bergen, langs de Pacific kust en op zee.
Begeleid door C.J. Coldewey, veldornitholoog, geassisteerd door de uitstekende gidsen Michael Dale en Roger Andrew, met specifieke kennis van de Amerikaanse avifauna. Prachtige landschappen; ± 250 soorten.
Reisdatum: 27 juli - 17 augustus Reissom: ƒ **5.900,--** p.p. (maaltijden niet inbegrepen)

24-daagse Natuurreis Tanzania-Rwanda

Tanzania: Ngorongoro krater - neushoorn ; Serengeti National Park - trek wildebeest **Rwanda:** Akagera National Park - oorsprong Nijl ;Parc National des Volcans - voettocht naar gorilla's **Kenya:** Amboseli National Park

Begeleid door Drs. Titia Brantsma-van Wulfften Palthe
Reisdatum: 24 januari - 14 februari (volgeboekt) - 14 februari - 07 maart
Reissom: ƒ **8.935,--** p.p. (volledige verzorging)

Natuurreis India/Nepal

Een gevarieerde reis langs de mooiste natuurparken: Forest Lodge in Kaziranga, Kanha National Park, vogelobservaties in Bharatpur. Tentenkamp-safari tochten in Rann of Kutch. In Nepal een bezoek aan Tiger Tops Chitwan National Park. Architectuur en cultuur o.a. in Delhi, Jaipur, Agra en Kathmandu

Begeleid door de heer A.J.J.J.M. van Hooff, directeur Burgers Dierenpark, geassisteerd door Raj Singh
Reisdatum: 14 maart - 5 april
Reissom: ƒ **8.335,--** p.p.

Zuidelijk Tanzania 24-dagen

Een avontuurlijke safari per landrover naar een drietal weinig bezochte, maar zeer wildrijke en boeiende reservaten. Bezocht worden Mikumi N.P. (o.a. Grote Koedoe), Ruaha N.P. (o.a. Paard- en Sabelantiloop) en Selous Game Reserve (ca. 85.000 olifanten) 51.000 m² ongerepte natuur. Zeer grote vogelrijkdom.

Begeleid door Frank de Graaf, oud conservator Artis, redactielid en medepresentator TV-natuurprogramma **"Ja Natuurlijk"**
Reisdatum: juli/augustus
Reissom: ƒ **7.900,--**

Noord Tanzania 17 dagen

Een safari met als hoofddoel de migratie in de Serengeti, die jaarlijks zijn hoogtepunt bereikt in de maanden januari en februari wanneer miljoenen gnoes, gazellen, zebra's en andere savannedieren zich verzamelen op de centrale vlakte. Verder bezoeken aan Tarangire N.P., Lake Manyara N.P. en de Ngorongoro-krater.

Begeleid door Frank de Graaf, oud conservator Artis, redactielid en medepresentator TV-natuurprogramma **"Ja Natuurlijk"**
Reisdatum: februari 1988
Reissom: Reissom: ± ƒ **6.985,--**

Een kleine Exodus 'n Halve maand door vijftig eeuwen

EGYPTE	SINAI	JORDANIE	ISRAEL
Cairo - Luxor	St. Catharina	Petra - Amman	Jeruzalem - Massada

De graven, kloosters, woestijnen, mozaïk, de Ikonengallerij, de Godsdiensten: onmetelijke stromingen, samengevat in een uniek reisarrangement. Onder auspiciën van de Stichting Vrienden van het Allard Pierson Museum.

Begeleid door Dr. R.A. Lunsingh Scheurleer, conservator van het Allard Pierson Museum te Amsterdam.
Reissom: ƒ **5.265,—** p.p. Reisdatum: 30 oktober - 15 november

Tuinen/culinair Elzas

In de omgeving van Colmar bezoekt u gedurende 4 dagen diverse tuinen en voor de deelnemers aan het culinaire pakket worden enige kooklessen gegeven.

Begeleid door Pat van den Wall Bake - La Cuisine Française, Amsterdam en Arend Jan van der Horst - Tuinarchitect te Amsterdam
Reisdatum: 16 - 19 mei
Reissom: ƒ **595,--** p.p. (incl. basisdiners)

Schotland 8 dagen

Overtocht naar Engeland per nieuw schip van de North Sea Ferries. In het voorjaar bezoekt U Edinburg met zijn beroemde botanische tuin. Threave Gardens, Brodick Gardens op het Isle of Arran, Falkland Palace en Edzel Castle.

Begeleid door Arend Jan van der Horst - Tuinarchitect te Amsterdam
Reisdatum: 10 - 17 juni
Reissom: ƒ **1.185,--** p.p. half pension

Wales en de Cotswolds

Gedurende 7 dagen bezoekt u o.a. Bodnant Gardens, Erddig Gardens, Chatworth en Hidkote.

Begeleid door Arend Jan van der Horst - Tuinarchitect te Amsterdam
Reisdatum: 2 - 8 september
Reissom: ƒ **890,--** half pension

Japanse-tuinenreis

Op deze reis naar het verre oosten, ontmoeten we naast de moderne, ook de oude cultuur van Japan. In het reisschema vindt u o.a. bezoeken aan de oud-Japanse steden met hun tuinen Kyoto, Tokyo, Kobe, het eiland Shodoshima en Nara. Naast de abstracte vormgeving, bestaat er in de klassieke Japanse cultuur een diepgaande band met de natuur.

Onder auspiciën van de Belgian Flower Arrangements Society
Begeleid door Arend Jan van der Horst, tuinarchitect te Amsterdam
Reisdatum: 30 oktober - 15 november
Reissom: ± ƒ **8.200,--** p.p.

Natuurreis Nieuw Zeeland

"Het laatste paradijs op aarde", dat is de mening van de bekende journalist Wim Dussel uit Groningen, die zelf de deskundige begeleiding van deze reis op zich zal nemen. Een land vol groen met duizend-en-één soorten bloemen, met een weelde aan bomen, bossen, parken en wouden

Onder auspiciën van het Nieuwsblad van het Noorden.
Reisdatum: 6 februari - 3 maart
Reissom: ƒ **9.300,--** p.p.

Zeiltocht door de Galapagos Archipel

Wie de Galapagos echt wil beleven krijgt de kans dit per motor-zeilboot te doen; eilanden als Fernandina, James, Tower etc. kunnen vanaf vlak onder de kust bekeken worden. Een telg van de familie Angermeyer zal een kleine groep natuurliefhebbers langs de eilanden varen

Begeleid door Magda de Groeve, Hoofd Educatieve Dienst van de Koninklijke Maatschappij voor Dierkunde van Antwerpen
Reisdatum: 28 februari - 22 maart
Reissom: ƒ **9.800,--** p.p.

STICHTING avicula

ter bevordering van
NATUUR CULTUUR REIZEN

Wilt U nadere informatie over deze reizen, zendt dan deze coupon in een ongefrankeerde envelop naar:

Holland Travel Service
Antwoordnummer 1153,
3000 WB Rotterdam

Tel. inlichtingen: R. J. E. Schaab
Telefoon (010) 4252388/4252331
St. Jobsweg 30, 3024 EJ Rotterdam

Verantwoordelijk voor de uitvoering en organisatie Blue Air B.V. handelende als Holland Travel Service

Gaarne wens ik informatie over:
Reis naar: _____
Onder leiding van: _____
Naam: _____
Adres: _____
Postcode: _____
Woonplaats: _____

DUTCH BIRDING

Migration, wintering and longevity of birds ringed at Falsterbo (1947-1980)

This publication presents the results of the ringing activities at Falsterbo Bird Station. Since 1947 about 300 000 birds ringed har yielded approx. 3 800 recoveries. With its broad scope, this book may be regarded as the only information available on the migration pattern of Swedish birds. The recoveries of about 200 species are analyzed.Beside the presentation in maps, tables and text, all recoveries are given in details on ringing and finding data.

208 pages in large size (20x27 cm) hard covers. The main text in Swedish, but all tables, figures and a register in English.

Price: 145 Sw Crowns (postage & handling incl.). Enclose cheque with the order.

Orders to: ANSER, Ecology Building, S-223 62 Lund, Sweden.

THE QUARTERLY ORNITHOLOGICAL JOURNAL

ALAUDA

The French ornithological journal *Alauda* contains scientific papers on the study of wild birds concerned with their anatomy, ethology, feeding, moult, reproduction, migration, population dynamics, vocal behaviour etc.
Coverage is worldwide but mainly western Palaeartic and particularly French and West African. Papers have an English summary. There is a selected review of recent ornithological literature.
Copies of most back numbers are in stock and can be supplied on request.
AN ANNUAL SUBSCRIPTION of 250 FF, entitles a private member to four copies of ALAUDA. Institutional subscription 280 FF.
ALSO AVAILABLE: Sound recordings of some of the more difficult West African birds — A set of 10 LP records (specially produced by ALAUDA) and accompanying notes - 500 FF.

If interested please contact:
The Secretary, Alauda, Ecole Normale Supérieure, 46 rue d'Ulm, F-75230 PARIS Cedex 05.

DIE VOGELWELT

Ornithological Scientific Journal

Papers on population ecology, dispersion, biology of reproduction and feeding, faunistics, distribution, ringing and other items of field ornithology, bird preservation; also observation reports, ecological news, bookreviews, photos.

Highly qualified and recognized experts in their field make up our editorial board. German language articles summarized in English.

Indispensable for serious researchers and ecologists.

Six issues p. a. Subscr. DM 36,— plus postage. Students entitled to 20 % rebate on proof of college enrolment.

Enquiries to:

Duncker & Humblot, Publishers
Post Box 410329, D–1000 Berlin 41

AMERICAN BIRDS

Published by the National Audubon Society

A yearly subscription to America's foremost birding journal includes:

Four seasonal issues *plus* the mammoth Christmas Bird Count Issue, featuring the world's largest and longest-running bird census.

Each issue features:

- Quarterly reports on bird distribution throughout the U.S., Canada, the West Indies, and the Mexican border area.
- Detailed articles on identification, rare occurrences, behavior, ecology, birding sites, distribution, centers of learning, and other important birding topics.
- Full-color photographs and illustrations, book reviews, announcements, and advertisements.

Yearly subscriptions: $30. (US $ only)

Write to: *AMERICAN BIRDS*
950 Third Avenue
New York, NY 10022

IS DIT DE TOEKOMST VAN ANTARCTICA?

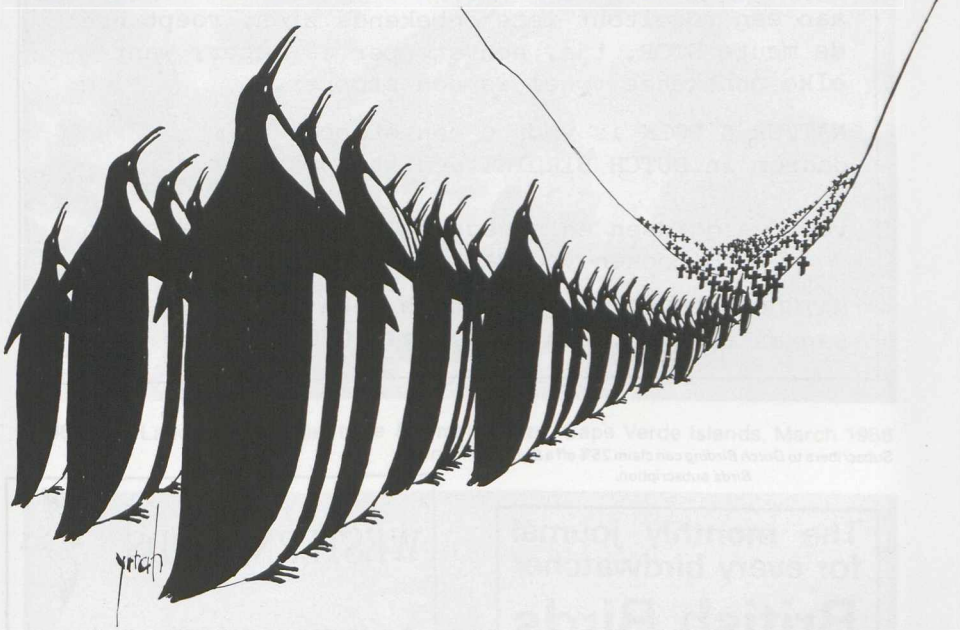

Antarctica moet onaangetast blijven en Greenpeace voert daar aktie voor. Zoals altijd doen we dat zonder geweld. Maar zonder uw hulp zijn we nergens. Word daarom ook donateur van Greenpeace. Uw gift helpt ons echt enorm.

Ik help Greenpeace en word donateur. Als ik minimaal een tientje stort, krijg ik bovendien 4 x per jaar de Greenpeace kwartaalkrant. Deze bon gaat naar: Greenpeace Nederland, antwoordnummer 10734, 1000 RA Amsterdam.
Bellen mag ook: 020-261877.

GREENPEACE

Naam: _____

Adres: _____

Postcode: _____ Plaats: _____

ZONDER UW HULP ZIJN WE NERGENS.

NATUUR & BOEK

specalist voor bioloog en natuurliefhebber

S T O P - een stopper is beter

voor een pietje dat je al tienmaal hebt gezien stop je niet altijd meer - maar als de deelnemers aan een vogeltour iets onbekends zien, roept heel de meute STOP. tja, een stopper is beter, want elke onbekende vogel is een stopper.

NATUUR & BOEK is voor u een stopper
daarom in DUTCH BIRDING een stopper voor u

veel veldgidsen en steeds de nieuwste titels aan vogelboeken voorradig

NATUUR & BOEK is voor u toch geen onbekende meer!
Bankastraat 10, Den Haag, tel. 070 - 505648

Subscribers to *Dutch Birding* can claim 25% off a *British Birds* subscription.

The monthly journal for every birdwatcher

British Birds

. . . full of variety . . .
well illustrated . . .
always readable . . .

Why not give 'BB' a try?

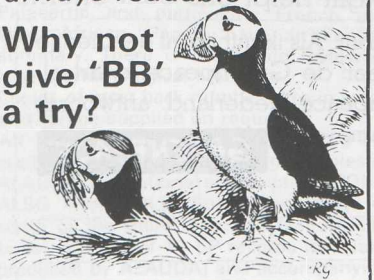

Ask for a free sample copy from Mrs. Erika Sharrock, Fountains, Park Lane, Blunham, Bedford.

WESTERN BIRDS

A quarterly journal of field ornithology for active birders and professional ornithologists

- *Bird identification articles* written by experts and rigorously reviewed by editorial board
- *Generously illustrated* by leading amateur and professional artists and photographers
- Articles and photographs documenting *rarities* and *range* extensions
- *Studies* of bird distribution, abundance, behavior, migration and ecology

WESTERN BIRDS also announces:

- WFO sponsored *pelagic trips*
- Annual conventions including field trips and bird identification presentations

To become a WFO member and receive *WESTERN BIRDS* send $14.00 ($17.00 outside U.S.) annual dues payable to Western Field Ornithologists-D, c/o Art Cupples, 3924 Murietta Ave., Sherman Oaks, CA 91423, U.S.A.

94-95 Razo Lark *Alauda razae,* male & female, Razo, Cape Verde Islands, March 1986 *(René Pop)*

96 Cape Verde Cane Warbler *Acrocephalus brevipennis,* São Tiago, Cape Verde Islands, February 1986 *(René Pop)* **97** Iago Sparrow *Passer iagoensis,* male, São Nicolau, Cape Verde Islands, March 1986 *(René Pop)*

taxonomy has recently been discussed by Summers-Smith (*Bull Br Orn Club* 104: 138-142, 1984) who found it sufficiently distinctive from the other rufous sparrows of Africa to deserve specific status. It occurs on all but one of the islands and can live under very arid conditions. The Spanish Sparrow *P hispaniolensis,* which may have arrived naturally in the Cape Verdes early in the 19th century, seems to prefer a somewhat moister environment.
The photographs were taken during the Sirius birding-expedition in February-March 1986. C J HAZEVOET

mystery photographs

98 Least Sandpiper *Calidris minutilla,* Texas, February 1982 *(René Pop)*

21 The squat appearance and short legs and bill of the wader in mystery photograph 21 obviously belong to one of the smaller sandpipers or stints *Calidris.* The rather plain-coloured upperparts tell that the bird is in winter plumage. Its pale legs limit our choice to three species: Temminck's Stint *C temminckii,* Long-toed Stint *C subminuta*

and Least Sandpiper *C minutilla*. Our bird shows no projection of the tail beyond the wing-tips. It has a clearly streaked crown and mantle, dark centered scapulars and a fairly clear supercilium. These points rule out Temminck's, which should have a clear tail-projection, duller, more uniformly coloured crown and mantle (even in breeding plumage) and no supercilium. So the real choice is between Long-toed and Least. Long-toed Stint is said to recall a miniature Wood Sandpiper *Tringa glareola* with its long-legged and long-necked appearance. Least Sandpiper is shorter-legged and has a more hunched posture. Although it is dangerous to judge the posture of a bird from a single photograph, our bird shows what would be expected from a Least. The excellent photograph allows us to compare the lengths of middle toe, bill and tarsus. Long-toed Stint has the middle toe longer than bill and tarsus. Least Sandpiper has middle toe, bill and tarsus of about equal length. The bill and middle toe of our bird are of the same length whereas the tarsus is even longer. Also, the bill of this bird is completely dark whereas Long-toed would have a pale base to the lower mandible. Furthermore, identification as Least Sandpiper can be supported with some plumage characters. Long-toed has completely dark centered scapulars with clear-cut broad fringes. Least has scapulars with a dark shaft-streak and a dark centre fading towards the lighter feather edges. In Least the rear scapulars are the darkest. Another difference is the breast, which has only a dark wash in Least but is clearly streaked in Long-toed.
This Least Sandpiper was photographed by René Pop in Texas in February 1982.

G J (Hans) ter Haar, Van der Kunstraat 10-3, 1097 LW Amsterdam

Mystery photograph 22. Solution in next issue.

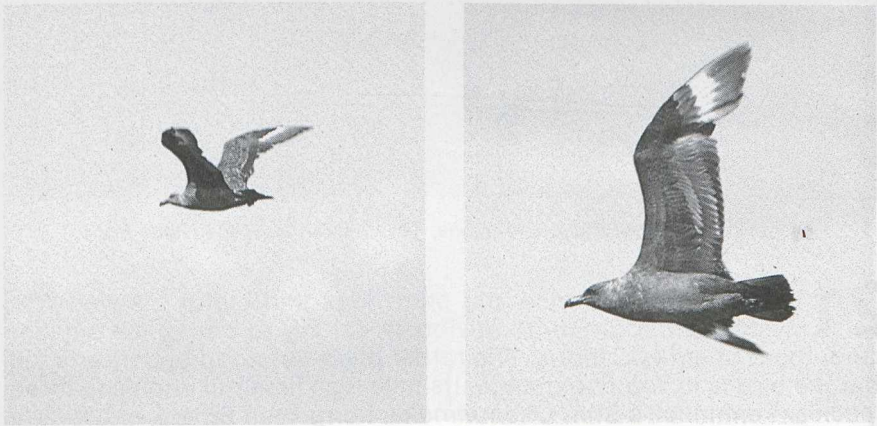

mededelingen

Leg colour of Black Tern The leg colour of adult Black Tern *Chlidonias niger* usually ranges from dull blood-red or brownish-red to black with some dark red. However, Steinhaus (1980) reported a bird with bright red legs.
During the springs of 1980-84, leg colour was recorded of 472 migrant adult Black Terns caught and ringed at Lago di Massaciuccoli, Lucca, Italy. Of these, five had bright red legs, almost as bright as in White-winged Black Tern *C leucopterus*. Birds with more red than average were not uncommon. Entirely black legs were recorded in 13 individuals. Both extremes, 1.06% and 2.75% of the sample respectively, were not related to any peculiarities in plumage or size.

reference

Steinhaus, G H 1980. Black Tern with bright red legs. *Dutch Birding* 2: 59.

Nicola Baccetti, Istituto di Zoologia dell'Università, Via Mattioli 4, 53100 Siena, Italy

Plumage and behaviour of Pechora Pipit on its wintering grounds During a visit to the Philippines in March and April 1985, Jelle Scharringa and I observed several Pechora Pipits *Anthus gustavi*. On 7 April, in the Iwahig Penal Colony on Palawan, we identified a loose group of five or six birds foraging along a forest trail. We observed them for about 15 minutes at a distance of *c* 20 metres. Of these birds the following notes were taken.
The crown and nape were warm brown with thin, sharply defined blackish streaks. Although King (1985) stated that the ground-colour of these parts usually is paler than that of the upperparts, we were unable to confirm this. Upperhead and upperparts tend to be the same shade as in Red-throated Pipit *A cervinus*. The supercilium was buffish and very weakly developed. The malar stripe was lacking in some birds and very faint in others (but clear in the bird photographed by Urban Olsson in Taiwan and reproduced here). On the sides of the neck, near the juncture of the white throat and the buffish breast, the birds showed an isolated round black spot. This was conspicuous when the bird stretched its neck or faced away. This mark was already noted by King and seems to be an important field character in distinguishing Pechora from Red-throated Pipit. In the latter, this spot is connected with the malar stripe, not isolated and therefore not as conspicuous as in Pechora Pipit. The spot is also more triangular, less rounded in Red-throated Pipit.
The ground-colour of the upperparts was brown with contrasting broad

99-100 Pechora Pipit *Anthus gustavi*, Taiwan, October 1982 *(Urban Olsson)*

black lines. They lacked any olive tinge and also the bright rufescent colour often referred to by other authors. In certain light, a greyish cast could be seen on the upperparts of some birds. On each side of the mantle there were two white lines, bordered by broad black lines and with a clearly visible yellowish tinge. The inner ones were long and broad, the outer ones shorter, thinner and therefore less conspicuous. The back, rump and uppertail-coverts were streaked with black.
Contrasting with the white throat, the breast was buffish with a yellowish tinge and bold black streaks. On the centre of the chest a clustering of black streaks could be seen, similar to Meadow Pipit *A pratensis.* The streaks continued on the off-white sides of the breast, onto the flanks. The belly was white.
The wings showed two prominent whitish wing-bars, the upper one on the median coverts being broadest. The folded primaries extended well beyond the tertials. King showed that this is an important field character. In Red-throated, the primaries do not extend beyond the tertials. The legs were pinkish-flesh. Two birds were in active body moult, missing feathers of the breast and looking very dirty and disorderly on the underparts. The other birds were in fresh plumage.
While foraging they were very wary, always keeping at a distance. As soon as we came too close they ran into cover and were extremely difficult to relocate. On one occasion after flushing the birds, we heard a call, a soft *pit,* repeated a few times and very different from calls of other pipits. Tropical lowland forest seems to be the main wintering habitat of Pechora Pipit. On migration in Korea and Taiwan, however, the species is found in rice, bean, wet grass and weed fields (Fennell & King 1964, Urban Olsson *pers comm).*

references

Fennell, C M & King, B F 1964. New occurrences and recent distributional records of Korean birds. *Condor* 66: 239-246.
King, B F 1981. The field identification of North American pipits. *Am Birds* 35: 778-788.

Arend Wassink, Nieuwsteeg 9, 2311 RW Leiden

Influx van Bladkoninkjes in Nederland in najaar van 1985 Het najaar van 1985 kenmerkte zich onder andere door opvallend grote aantallen Bladkoninkjes *Phylloscopus inornatus.* In totaal werden 93 vogels vastgesteld, waaronder 42 ringvangsten. Het eerste Bladkoninkje liet zich zien te Sluis Z op 17 september, gevolgd door drie exemplaren op 23 september te Eemshaven Gr, Pietersbierum Fr en in De Kennemerduinen Nh. In de daarop volgende week werden 23 Bladkoninkjes vastgesteld. In de anderhalve week hierna werden 'slechts' 11 vogels gezien. Op 12 oktober kwam er een kleine opleving met vier Bladkoninkjes langs de Hollandse en Zeeuwse kust, maar de absolute

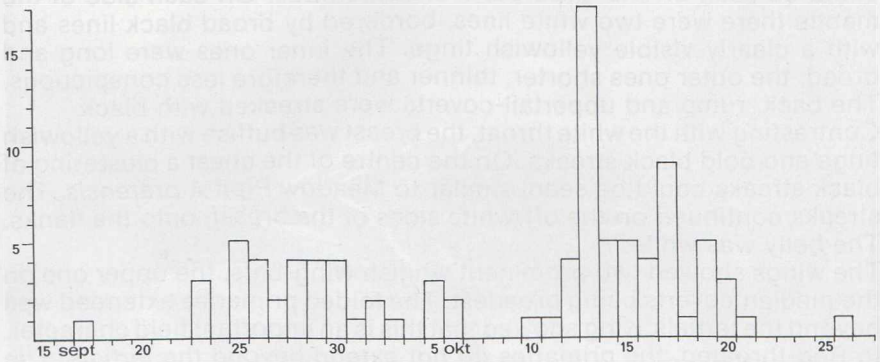

FIGUUR 1 Dagtotalen van Bladkoninkje *Phylloscopus inornatus* in Nederland in najaar van 1985 (n=93).

topdag was 13 oktober met 17 exemplaren, waarbij vooral de zeven Bladkoninkjes op de Maasvlakte Zh opvallen. De week erna werden nog eens 32 exemplaren waargenomen, de meeste in het Waddengebied. Het laatste Bladkoninkje liet zich op 26 oktober op Vlieland Fr vangen. Van de 93 Bladkoninkjes werden er 53 vastgesteld rondom de Waddenzee. Het tweepiekige aantalsverloop was zowel in het Waddengebied als in de rest van Nederland waar te nemen. Alleen in het Waddengebied bleven de aantallen ook na 13 oktober hoog.
De influx van Bladkoninkjes in het najaar van 1985 laat zich moeilijk verklaren aan de hand van het weer. Wel is duidelijk dat de periode tussen de twee pieken (eerste helft van oktober) gepaard ging met uitgesproken slecht weer. Een goed broedseizoen kan mede oorzaak zijn voor de grote aantallen.
In het buitenland werden eveneens opvallend veel Bladkoninkjes gemeld (tussen haakjes het vorige recordaantal en -jaar indien bekend): België *c* 30, BRD *c* 25 (veel meer dan normaal), Denemarken 22 (14 in 1984), Färöer 6, Frankrijk 21 (43 tot en met 1984), Groot-Brittannië 528 (350 in 1984), Ierland 87 (12 in 1975), Litouwen 12, Noorwegen *c* 60, Zweden 58 (24 in 1981).
In Zweden verscheen het eerste Bladkoninkje al op 9 september. Een eerste piek viel tussen 24 en 27 september en een tweede waarschijnlijk rond 6 oktober. Het aantalsverloop in Denemarken vertoonde geen duidelijke piek, hoewel de meeste waarnemingen in de eerste helft van oktober vielen. In de BRD werden de meeste Bladkoninkjes van 26 september tot en met 6 oktober vastgesteld, waarna het tot 14 oktober duurde voordat de volgende zich aandiende. In Ierland was sprake van drie pieken, namelijk op 27-29 september, 12 oktober en 19 oktober.

101 Bladkoninkje *Phylloscopus inornatus,* De Kennemerduinen, Noordholland, september 1985 *(Arnoud B van den Berg)*

Het vorige recordjaar in Nederland was 1967 met 37 Bladkoninkjes (Tekke 1968). Van 1973 tot en met 1985 zijn er 210 Bladkoninkjes in Nederland vastgesteld. Veruit de meeste (93%) werden in de periode van 24 september tot 28 oktober (week 39 tot 43) waargenomen.

Mijn dank voor het opsturen van waarnemingen gaat uit naar Jan Joost Bakhuizen, Theo Bakker, L Bauwens, P Bauwens, R de Beer, Ruud van Beusekom, Leo Boon, Peter Braam, Ruud Brouwer, L D P D'Hoore, Adriaan Dijksen, Klaas Eigenhuis, Joost van der Elst, Jan Jacobs, Joop Jukema, Guido Keijl, Peter de Knijff, Henk Koffijberg, Kees Koffijberg, André van Loon, Frits-Jan Maas, Eric Marteijn, Albert Noorlander, Martin Olthoff, Erik van Ommen, Arie Ouwerkerk, M Roos, Hans Russer, Kees Scharringa, Paul Schrijvershof, Laurens Steijn, Jan van der Straaten, Willem van der Waal en Joke Winkelman. Informatie uit het buitenland kreeg ik van Peter Barthel, Peter Boesman, Graham Catley, Andreas Helbig, Erik Hirschfeld, Klaus Malling Olsen en D Moritz.

summary

INFLUX OF YELLOW-BROWED WARBLER IN THE NETHERLANDS IN AUTUMN OF 1985 During September-October 1985, 93 Yellow-browed Warblers *Phylloscopus inornatus* were recorded in the Netherlands. Of these, 53 were in the Waddensea-area. A total of 42 birds was ringed. Two distinct peaks occurred, the first in the last week of September and the second in the third week of October. The previous top year was 1967 with 37 records.

verwijzing

Tekke, M J 1968. Een herfstinvasie in 1967 van Bladkoninkje *(Phylloscopus inornatus)* en Grote Pieper *(Anthus richardi). Limosa* 41: 31-34.

Dirk J Moerbeek, Meidoornlaan 5, 1901 BT Castricum

dba-nieuws

Postbus Alphen aan den Rijn vervalt Men wordt verzocht alle correspondentie (zowel aangaande *Dutch Birding* als de Dutch Birding Association) te zenden naar Postbus 5611, 1007 AP Amsterdam.

PO Box Alphen aan den Rijn deleted Please send all correspondence (regarding *Dutch Birding* as well as the Dutch Birding Association) to PO Box 5611, 1007 AP Amsterdam.

25% korting op British Birds Ook in 1987 komen abonnees op *Dutch Birding* in aanmerking voor een korting van niet minder dan 25% op de abonnementsprijs van *British Birds*. Hierdoor kost een abonnement op *British Birds* voor abonnees op *Dutch Birding* UK £ 17,25. De reductie van £ 5,75 komt vrijwel overeen met de abonnementsprijs van *Dutch Birding*! *British Birds* verschijnt maandelijks en voor proefnummers kan men zich wenden tot Mrs Erika Sharrock (Fountains, Park Lane, Blunham, Bedford MK44 3NJ, UK).

Vogelen op Texel in oktober 1986 De meeste deelnemers aan de door de Dutch Birding Association van 10 tot en met 24 oktober 1986 op Texel Nh georganiseerde vogelweken hadden op de eerste week gegokt. Dat legde hen geen windeieren want het bleef de gehele week prachtig weer en tot ieders verbazing werd het eerste weekeinde in een weiland bij De Cocksdorp de Renvogel *Cursorius cursor* ontdekt die kort daarvoor al zoveel opschudding had veroorzaakt bij Petten Nh. Een juveniele Rose Spreeuw *Sturnus roseus* zorgde voor nog meer spektakel door in hetzelfde weiland rond te komen stappen. Verder bleek het op het eiland te wemelen van de Bladkoninkjes *Phylloscopus inornatus;* het leek alsof er in ieder bosje wel één of twee zaten. Bij Den Hoorn zat een Grote Zilverreiger *Egretta alba* in een weiland. Een eerstejaars Zwarte Zeekoet *Cepphus grylle* liet zich vanaf het strand bij de Westerslag goed bekijken, waarbij als aardige verrassing plotseling de kop van een Grijze Zeehond *Halichoerus grypus* tussen de waarnemers en de zeekoet opdook, terwijl een eerste winter Zwartkopmeeuw *Larus melanocephalus* even op zee neerstreek. Later in de week werd enkele dagen een Dwerggors *Emberiza pusilla* gezien en (vooral) gehoord bij de 'Sluftervallei'. Er was heel wat geduld (of geluk) voor nodig om de vogel goed te zien te krijgen. Een late Kleine Vliegenvanger *Ficedula parva* op de 'Sluftervallei' kreeg ook de nodige aandacht. Een gelukkige waarnemer trof een, helaas voor de anderen ongeduldige, Bosgors *E rustica* bij De Cocksdorp.
Degenen die pas de tweede week naar Texel kwamen troffen het niet; het weer verslechterde aanmerkelijk en veel vogelaars hielden het voor gezien. De Renvogel bleef nog tot 21 oktober en een enkel Bladkoninkje was nog te vinden tussen de windvlagen en regenbuien door. Bij de terugtocht was vanaf de boot van slechts enkele meters afstand fraai een Zwartkopmeeuw in adult winterkleed te zien.

DBA-vogeldag op 14 februari 1987 te Amsterdam Op zaterdag 14 februari organiseert de Dutch Birding Association een vogeldag in het Hugo de Vries Laboratorium (Plantage Middenlaan 2A, 1018 DD Amsterdam). Zowel begunstigers als niet-begunstigers zijn van harte welkom. De bijeenkomst begint om 13:00 en eindigt om 17:00. De toegangsprijs bedraagt f 2,50. Behalve verschillende dia-lezingen staat er dit keer ook een film over zeldzame en interessante vogels in Nederland en Europa op het programma. Het is niet nodig om zich op te geven maar belangstellenden kunnen zich voor eventuele vragen wenden tot Kees Tiemstra (Burgemeester von Geusauweg 40, 4191 KW Geldermalsen, 03455-72174).

aankondigingen

NOU-boekenbibliotheek Enige tijd geleden is de NOU-boekenbibliotheek opgericht. Deze bibliotheek — die nu reeds 250 titels omvat — is gevestigd in de Bibliotheek van het Biologisch Centrum van de Rijksuniversiteit Groningen (Kerklaan 30, 9751 NN Haren, 050-632376) en is, behalve in de maanden juli en augustus, op werkdagen geopend van 9:00 tot 17:00. Het is mogelijk boeken uit deze bibliotheek kosteloos te lenen via iedere openbare of universiteitsbibliotheek. Ook kan men zich rechtstreeks wenden tot de NOU-boekenbibliotheek (p/a Bibliotheek Biologisch Centrum, Postbus 14, 9750 AA Haren). In dat geval worden portokosten in rekening gebracht. Publicisten worden verzocht een exemplaar van hun boek, rapport, scriptie of dissertatie ter beschikking te stellen van de NOU-boekenbibliotheek. Deze publicaties worden dan tevens gesignaleerd of gerecenseerd in *Limosa* of *Ardea*.

Oriental Bird Club Winter Meeting The Winter Meeting of the Oriental Bird Club will be held on Saturday 21 February 1987 at the Rijksmuseum van Natuurlijke Historie, Raamsteeg 2, 2311 PL Leiden, the Netherlands. Speakers will include Arnoud B van den Berg (on birds of Sulawesi) and Frank Rozendaal (on birds of Wallacea). The meeting starts at 11:00. For further information, one should contact Arnoud B van den Berg (Duinlustparkweg 98, 2082 EG Santpoort-Zuid, 023-378024) or Frank Rozendaal (Akker 113, 3732 XC De Bilt, 030-761273).

The atlas of breeding birds in the Grand Duchy of Luxembourg In late 1986 or early 1987 *The atlas of breeding birds in the Grand Duchy of Luxembourg* is due to appear. It will have *c* 320 pages, featuring distribution maps for all of the 126 species breeding in Luxembourg (based on the 1976-80 survey) and accompanying texts giving all the data currently available in Luxembourg on topics like habitat, breeding biology, population status, migration and conservation measures. The atlas text will be in English, French and German. The pre-publication price is BF 780; the post-publication price will be BF 980 (plus postage). Make all cheques payable to the 'Ligue Luxembourgeoise pour la Protection de la Nature et des Oiseaux' (BP 709, 2017 Luxembourg, Luxembourg). Payment can also be made directly into Luxembourg Post Office Giro account number 51131-12 (in the name of LLPNO).

Trekvogelfonds Natuurmonumenten In 1984 is het Trekvogelfonds Natuurmonumenten opgericht. Het doel van dit fonds is 'een bijdrage te leveren aan het verbeteren van bescherming en beheer van pleisterplaatsen en winterverblijven van kwetsbare en bedreigde trekvogelsoorten waarvan belangrijke deelpopulaties in de terreinen van de Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland broeden'. Het Trekvogelfonds richt zich op de noord-oost-Atlantische trekroute, voor zover die ten zuiden van Nederland ligt. Een ieder die een beroep wil doen op het fonds kan zich voor inlichtingen wenden tot de secretaris van het Trekvogelfonds Natuurmonumenten (Noordereinde 60, 1243 JJ 's-Graveland, 035-62004).

Stichting Grasduinen De Stichting Grasduinen is een initiatief van het maandblad *Grasduinen.* Ze is opgericht om activiteiten te stimuleren en te ondersteunen die gericht zijn op natuur- en landschapsbehoud, bescherming van het milieu of bescherming van in het wild levende dier- en plantesoorten. De steun die de Stichting Grasduinen aan dergelijke projecten kan verlenen is in het algemeen van financiële aard. Ook publicitaire ondersteuning behoort tot de mogelijkheden. Om het werkterrein van grote, landelijke organisaties niet te doorkruisen zal de Stichting bij voorkeur activiteiten en projecten van lokale of regionale aard ondersteunen. Dit wil overigens niet zeggen dat landelijke activiteiten in het geheel niet voor ondersteuning in aanmerking zouden kunnen komen. Groeperingen of personen die denken dat hun activiteit(en) in aanmerking komen voor ondersteuning kunnen een aanvraagformulier verkrijgen bij het secretariaat van de Stichting Grasduinen (Postbus 6003, 2001 HA Haarlem, 023-304387). Hier kan men tevens terecht voor verdere inlichtingen.

Third World Conference on Birds of Prey From 22-27 March 1987, the Third World Conference on Birds of Prey organized by the World Working Group on Birds of Prey of the International Council for Bird Preservation will be held at Elat, Israel. The conference will consist of five days of lectures, paper sessions, workshops and field trips, followed by two more days of excursions and an international festival which will include a variety of activities, all within the framework of the International Year of the Raptor 1987. The themes of the conference will be conservation and biology of rare raptors and owls, raptors on migration and wintering grounds, population biology and breeding, raptors in polluted environments, research and management of raptor habitat, education and legislation. For further information please contact Robin D Chancellor (15 Bolton Gardens, London SW5 OAL, UK).

verzoeken

The birds of the western Palearctic Volume six of *The birds of the western Palearctic* is now in preparation. The following species have been little studied and any relevant data will be welcomed: Graceful Prinia *Prinia gracilis,* Lanceolated Warbler *Locustella lanceolata,* Paddyfield Warbler *Acrocephalus agricola,* Cape Verde Cane Warbler *A brevipennis,* Clamorous Reed Warbler *A stentoreus,* Upcher's Warbler *Hippolais languida,* Olive-tree Warbler *H olivetorum,* Marmora's Warbler *Sylvia sarda,* Tristram's Warbler *S deserticola,* Ménétries's Warbler *S mystacea,* Cyprus Warbler *S melanothorax,* Rüppell's Warbler *S rueppelli,* Green Warbler *Phylloscopus nitidus,* Greenish Warbler *P trochiloides,* Mountain Chiffchaff *P sindianus* (including 'Caucasian Chiffchaff' *P s lorenzii*), Semi-collared Flycatcher *Ficedula semitorquata,* Iraq Babbler *Turdoides altirostris,* Common Babbler *T caudatus,* Brown Babbler *T squamiceps,* Fulvous Babbler *T fulvus,* Azure Tit *Parus cyanus,* Pigmy Long-tailed Sunbird *Anthreptes platurus,* Nile Valley Sunbird *A metallicus,* Orange-tufted Sunbird *Nectarinia osea,* Black-headed Bush Shrike *Tchagra senegala,* Isabelline Shrike *Lanius isabellinus* and Masked Shrike *L nubicus.*
Furthermore, any data on behaviour, voice, food and migration for any species included in this volume would be welcomed. Please send your information to Stanley Cramp (West Palearctic Bird Ltd, 71 Gray's Inn Road, London WC1X 8TP, UK).

recente meldingen

Dit overzicht van recente meldingen van zeldzame en interessante vogels in Nederland en België beslaat hoofdzakelijk de maanden **juli, augustus** en **september** 1986. De vermelde gevallen zijn merendeels niet geverifieerd en het overzicht is niet volledig. Alle vogelaars die de moeite namen hun waarnemingen (en die van anderen) aan ons te melden willen wij hierbij hartelijk bedanken. Zonder hun hulp zou dit overzicht minder volledig zijn geweest. Waarnemers van soorten die beoordeeld of geregistreerd worden door de Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna *CDNA*, worden verzocht hun waarnemingen zo spoedig mogelijk toe te zenden aan de CDNA-archivaris (Dirk Moerbeek, Meidoornlaan 5, 1901 BT Castricum). Hiertoe gelieve men uitsluitend gebruik te maken van CDNA-waarnemingsformulieren. Deze zijn gratis verkrijgbaar bij Han Blankert (Staalwijkstraat 17, 2313 XP Leiden).

STORMVOGELS TOT VALKEN De harde wind in de laatste week van augustus — resten van tropische cycloon 'Charlie' — leverde in de daarop volgende periode een flink aantal zeevogels op. Zo waren er *c* 1000 **Noordse Stormvogels** *Fulmarus glacialis* op 8 september bij Terschelling Fr. Op 31 augustus werd een **Kuhls Pijlstormvogel** *Calonectris diomedea* gezien te Oostende Wvl. Op 8 september werden *c* 20 **Grauwe Pijlstormvogels** *Puffinus griseus* bij Terschelling gezien. Ook was er één bij Castricum Nh op 27 september. **Noordse Pijlstormvogels** *P puffinus* werden gezien op 27 augustus bij Camperduin Nh (*c* 30) en op 8 september bij Terschelling. **Vale Noordse Pijlstormvogels** *P p mauretanicus* werden gemeld op 26 augustus bij Blankenberghe Wvl en op 6 september bij Westkapelle Z. Op vele plaatsen langs de kust werden eind augustus-begin september **Vale Stormvogeltjes** *Oceanodroma leucorhoa*

102 Steltkluut *Himantopus himantopus*, Oostvoorne, Zuidholland, september 1986 (*Hans Gebuis*)

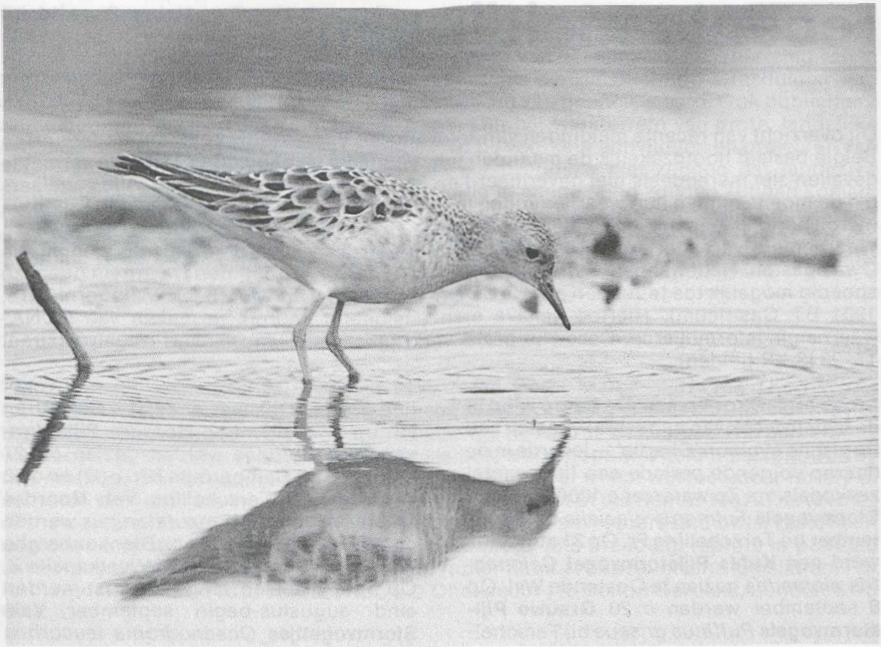

103 Blonde Ruiter *Tryngites subruficollis*, Lisse, Zuidholland, augustus 1986 *(René Pop)*

gezien. Grotere aantallen waren er bij Schiermonnikoog Fr op 3 september (acht) en voor de kust van Terschelling op 8 en 9 september (15-20). In het binnenland waren er twee op 4 september op het IJmeer Nh. Verder was er nog een waarneming op 24 september bij Schiermonnikoog. Van 12 tot 21 september waren er één adulte en twee onvolwassen **Kuifaalscholvers** *Phalacrocorax aristotelis* bij de Zuidpier van IJmuiden Nh. Een onvolwassen vogel verbleef rond 23 september te Zeebrugge Wvl. Een juveniele **Kwak** *Nycticorax nycticorax*, die zich van 28 juli tot 1 augustus langs de Knardijk Fl goed liet bekijken, trok veel belangstelling. Andere Kwakken waren er op 26 juni bij Halfweg Nh (adult), midden juli te Watervliet Ovl (adult), 26 juli bij Hargies Hg en van 4 tot 8 augustus bij Alphen aan den Rijn Zh. In België werden juveniele Kwakken gezien te Sint Margriete Ovl (5-21 augustus), Assenede Ovl (16 en 18 augustus), Sint-Jan-in-Eremo Ovl (27 augustus) en Blaasveld A (24 september). Op 6 augustus zat er een **Ralreiger** *Ardeola ralloides* bij Lexmond Gld. Ten noorden van Schoorl Nh werd in augustus een **Koereiger** *Bubulcus ibis* gezien. Een **Kleine Zilverreiger** *Egretta garzetta* zat van 30 augustus tot ten minste 8 september in Het Zwin Wvl. Ook werden er exemplaren gezien in het Verdronken Land van Saeftinge Z op 17 augustus, te Aalter Ovl op 21 augustus, bij Oorderen A op 4 september en te Wissenkerke Z op 19 september. Behalve de **Grote Zilverreigers** *E alba* van de Flevo was er een melding van een hybride **Grote Zilverreiger** x **Blauwe Reiger** *Ardea cinerea* op 11 augustus in een zandafgraving bij Arcen L. In de provincie Luxemburg steeg het aantal broedparen van de **Zwarte Ooievaar** *Ciconia nigra* tot vijf. Te Bastenaken Lux verbleef enige tijd een juveniel. Voorts waren er trekwaarnemingen op 16 juli te Beerse A, op 30 juli te Wuustwezel A (twee), op 1 augustus te Winschoten Gr, op 9 augustus op Ameland Fr, in de tweede week van augustus in de Lauwersmeer Gr, op 10 augustus op

104 grijze snip *Limnodromus griseus/scolopaceus*, Flaauwers Inlagen, Zeeland, augustus 1986 *(Alan Williams)*

Terschelling, te Noordwijk Zh (drie) en te Wassenaar Zh (drie), op 15 augustus te Kallo Ovl, op 23 augustus één bij Kreileroord Nh, op 4 september één bij Aalten Gld en op 27 september twee langs de Knardijk. Op 5 augustus vlogen drie **Ooievaars** *C ciconia* over Katwijk Zh en op 12 augustus 11 over de AW-duinen Nh. Op 5 september was er één bij Veenendaal U en op 13 september één in de Flevo. Op 12 september vlogen er niet minder dan 12 Ooievaars over Middelburg Z en op 13 september waren er twee te Souburg Z. Voorpaginanieuws waren de 13 exemplaren die van 24 op 25 september overnachtten in het centrum van Turnhout A. De **Zwarte Ibis** *Plegadis falcinellus* bleef de gehele maand augustus te Schelle A tot hij op de 31ste te Blokkersdijk A overvliegend werd waargenomen. Daarna verbleef hij op 2 september te Willebroek A en op 5 september te Niel A. Wie is er een **Heilige Ibis** *Threskiornis aethiopicus* kwijt? Op 4 juli zat er een te Ellewoutsdijk Z. De gehele zomer verbleef een **Kleine Zwaan** *Cygnus columbianus* langs de Oostvaardersdijk Fl. Het mannetje **Blauwvleugeltaling** *Anas discors* van Blokkersdijk zat daar van 3 tot 9 juli en werd daarna nog éénmaal te Kallo-Doel Ovl waargenomen, waar de vogel ook eind juni was gesignaleerd. Ten minste twee **IJseenden** *Clangula hyemalis* overzomerden op Terschelling. Op 5 september werden er reeds negen gezien bij Schiermonnikoog. Van de **Middelste Zaagbek** *Mergus serrator* was er een broedgeval in het Veerse Meer Z. **Zwarte Wouwen** *Milvus migrans* werden gezien op 1 juli langs de Afsluitdijk Nh, op 19 juli langs de Oostvaardersdijk, op 21 augustus bij de Lepelaarsplassen Fl, op 15 september in de Dordtse Biesbosch Zh, op 28 september langs de Knardijk en eind september bij Maarn U. De hele zomer verbleef er een **Rode Wouw** *M milvus* bij Epe L. Op 28 september was er één bij het Muiderzand Fl en in september vlogen er zeker zes over de trektelpost bij Maarn. Van 14 tot 18 september verbleef een onvolwassen **Zeearend** *Haliaeetus albicilla* bij Castricum. Een **Slangearend** *Circaetus gallicus* werd gemeld op 15 en 16 augustus op de Strabrechtse Heide Nb. Een vroege **Ruigpootbuizerd** *Buteo lagopus* verscheen op 8 augustus op Terschelling. Van 24 juli tot 24 augustus verbleef een **Visarend** *Pandion haliaetus* in de AW-duinen en De Kennemerduinen Nh. Vanaf 10 augustus werden er op verschillende plaatsen weer exemplaren waargenomen. Zo waren er tot vier exemplaren in de Flevo op 16 augustus, van 14 augustus tot in september één tot twee bij Rhenen U, op 28 augustus één te Diemen Nh en op 9 september vier in de Dordtse Biesbosch. Op 30 augustus vloog een mannetje **Roodpootvalk** *Falco vespertinus* langs Camperduin, op 19 september was er een juveniel bij Castricum en op 20 september één op de Maasvlakte Zh.

RALLEN TOT ALKEN Op 26 juli werd een **Klein Waterhoen** *Porzana parva* gezien in de Lepelaarsplassen. Op 8 augustus waren er vier **Kraanvogels** *Grus grus* in het Lauwersmeergebied aanwezig. Het staat nu vast dat er in de provincie Luxemburg een paartje **Kleine Trap** *Tetrax tetrax* heeft gebroed. Van het broedpaar **Steltkluten** *Himantopus himantopus* bij Kallo bleef het mannetje tot in augustus aldaar. Het vrouwtje met de drie juvenielen werd op 1 augustus te Blokkersdijk gezien en op 3 en 4 augustus bij Moerbeke-Waas Ovl. Van 30 juli tot zeker 22 september verbleef een juveniele Steltkluut bij Oostvoorne Zh. Verder was er één op 28 augustus te Lier A en twee op 13 september te Goes Z. Vanaf eind juni zou er enige tijd een **Griel** *Burhinus oedicnemus* in de duinen bij Groet Nh gezeten hebben. Een adulte

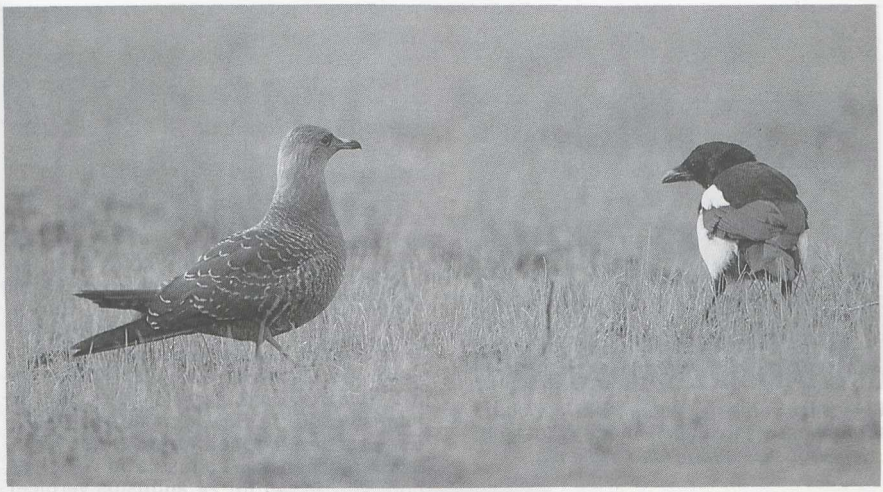

105 Kleinste Jager *Stercorarius longicaudus* en Ekster *Pica pica*, Wuustwezel, Antwerpen, september 1986 *(Arie de Knijff)*

Woestijnplevier *Charadrius leschenaultii* werd op 23 juli bij Zeebrugge ontdekt. Dit betekende het derde geval voor België. Rond 10 augustus waren er enkele **Morinelplevieren** *C morinellus* langs de Dodaarsweg Fl aanwezig. Op 4 september zaten er twee juvenielen te Kallo. Een leuke ontmoeting met deze soort had een bioloog in De Uithof U, die, op zijn knieën bezig in de proeftuin, opeens oog in oog met twee exemplaren zat. De enige **Amerikaanse Gestreepte Strandloper** *Calidris melanotos* werd op 31 augustus gemeld te Kallo. Op 23 september zou er een **Siberische Gestreepte Strandloper** *C acuminata* gefotografeerd zijn op Texel Nh. Een **'stint'** *Calidris*, die van 9 tot 12 augustus langs de Oostvaardersdijk zat, liet in plaats van een sluitende determinatie grote onenigheid onder de aanwezige vogelaars achter. Een adulte **Breedbekstrandloper** *Limicola falcinellus* die op 20 en 21 juli in de Ooypolder Gld zat, was mogelijk al vanaf 6 juli aanwezig. Behalve de **Blonde Ruiter** *Tryngites subruficollis* die op 4 juli bij Kallo zat, was er in België nog een geval in Het Zwin van 27 tot 30 juli. Vele 10-tallen vogelaars in Nederland waren daarom dolblij dat er van 16 tot 19 augustus één te bewonderen viel op een onder water gezet bollenveld bij Lisse Zh. Op 13 en 14 augustus zat er een **Poelsnip** *Gallinago media* bij het Jaap Deensgat in de Lauwersmeer. Een **grijze snip** *Limnodromus griseus/scolopaceus* werd op 8 augustus door een van onze Engelse vrienden gefotografeerd in de Flaauwers Inlagen Z, zich niet bewust zijnde van de zware overtreding die hij beging door niet op te bellen. Vanaf 6 juli werd er een **Poelruiter** *Tringa stagnatilis* in de Oostvaardersplassen gezien. Deze vogel zat daar tot zeker 13 september. Eind julibegin augustus zou er één op de Westplaat Zh gezien zijn. Verder was er één in Het Zwin op 3 juli en 7 augustus, één bij Stellendam Zh op 10 augustus, één bij Deventer O op 14 en 15 augustus en één in de Workumerwaard Fr op 17 augustus. In het Lauwersmeergebied bleven tot 13 september enkele overzomerende **Grauwe Franjepoten** *Phalaropus lobatus* aanwezig. Op 1 augustus was er één bij Westkapelle. Van 6 augustus tot 7 september verbleven er ten minste drie langs de Oostvaardersdijk en op 12 augustus één in de Dordtse Biesbosch. De grootste aantallen zaten bij de Workumerwaard, met zes op 17 augustus en acht op 24 augustus en bij de Eemshaven Gr, met vijf in de eerste week van september. Op 24 augustus zat er één bij Julianadorp Nh, op 2 september

één bij Lisse, van 1 tot 7 september één in de Flaauwers Inlagen en van 18 tot 24 september (één) en op 25 en 26 september (twee) in de Vrede bij Sluis Wvl. Op 30 augustus zat er een **Rosse Franjepoot** *P fulicarius* in de Lepelaarsplassen en eind september één bij de Kreekraksluizen Z. Wellicht als gevolg van de harde wind in eind augustus werd op 31 augustus een **Middelste Jager** *Stercorarius pomarinus* bij Lienden Gld gezien. Op 27 augustus vlogen er maar liefst 260 **Kleine Jagers** *S parasiticus* en 20 **Grote Jagers** *S skua* langs bij Camperduin. Op 30 augustus zat er een juveniele Grote Jager op de Maasvlakte. Een **Kleinste Jager** *S longicaudus* verbleef van 27 augustus tot 9 september in de bebouwde kom van Wuustwezel. Enige jaren geleden verbleven er vier op deze plaats. Verder zat er een adult op 30 augustus bij de slikken van Flakkee Zh, op 31 augustus een exemplaar bij Oostende en op 13 september één bij Hornhuizen Gr. Op 4 september vloog een adulte **Vorkstaartmeeuw** *Larus sabini* langs Camperduin en op 10 september was er een exemplaar bij Texel. Vogelaars die tussen 6 en 13 juli de Dintelhaven Zh bezochten hebben beslist veel **Stormmeeuwen** *L canus* gezien. Af en toe liet zich hier ook een **Ringsnavelmeeuw** *L delawarensis* in adult zomerkleed bekijken, soms op luttele afstand geflankeerd door minstens twee adulte **Zwartkopmeeuwen** *L melanocephalus*. Dit was het eerste geval van de Ringsnavelmeeuw voor Nederland. Van 9 tot 29 juli zat er ten minste één **Geelpootmeeuw** *L cachinnans* te IJmuiden. Op 23 juli was er zelfs sprake van een adult vergezeld door mogelijk drie juvenielen. Van 10 tot 29 augustus werd in Amsterdam-Noord Nh een gekleurringde juveniele Geelpootmeeuw gezien. De vogel bleek op 13 juli te Adinkerke Wvl te zijn geringd. Verder waren er meldingen van Geelpootmeeuwen in de Quarleshaven bij Vlissingen Z op 4 juli (één), de Dintelhaven op 10 juli (één), bij Borssele Z van 17 tot 19 juli (één) en op 20 juli drie adulten aldaar waarvan er één tot eind september bleef, in de Ooypolder op 26 juli (drie), bij Deventer op 28 juli (één), bij Budel-Dorplein Nb op 30 juli (drie), bij Eijsden L op 9 augustus (één), bij Lelystad Fl op 15 augustus (één),

106 Grote Jager *Stercorarius skua,* Maasvlakte, Zuidholland, augustus 1986 *(Arie de Knijff)*

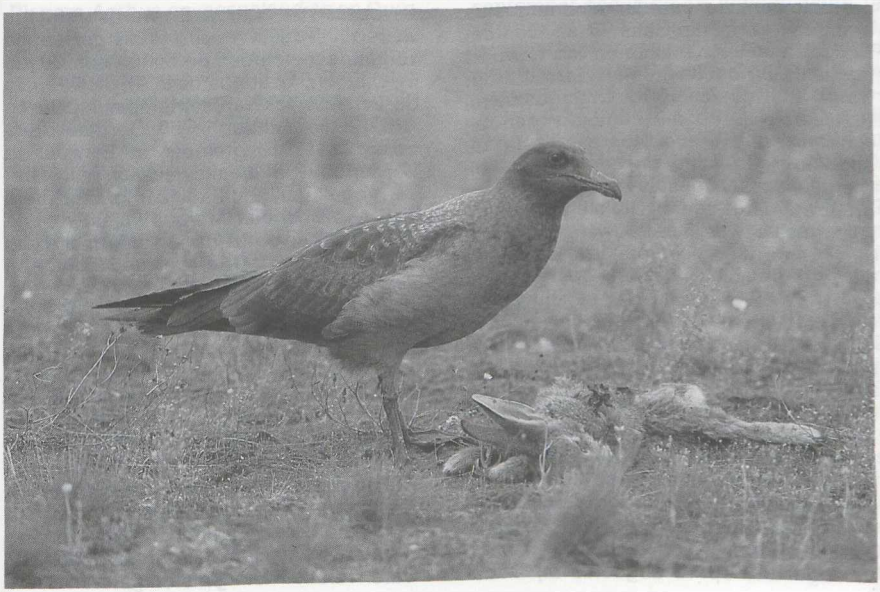

bij Voorst Gld eveneens op 15 augustus (één), bij Lier van 16 tot 28 augustus (twee), te Ritthem Z op 23 augustus een adult en begin september een adult en een juveniel, bij Drimmelen Nb op 6 september (één), bij Blokkersdijk op 7 september (één) en bij De Haan Wvl op 28 september (30). De adulte **Grote Burgemeester** *L. hyperboreus* van het Kornwerderzand Fr werd weer opgemerkt vanaf eind augustus. Van 24 juli tot 17 augustus zaten er weer tot maximaal 25 **Lachsterns** *Gelochelidon nilotica* op het Balgzand Nh, waaronder zeker twee juvenielen. Ook werden er in juli en augustus ten noorden van Schoorl maximaal vier foeragerende vogels waargenomen, evenals bij 't Zand Nh op 19 augustus (twee) en bij Breezand Nh op 22 augustus. Verder waren er waarnemingen op 29 juli bij de Knardijk, op 9 en 20 augustus bij de Maasvlakte, op 13 augustus bij Zeebrugge en op 20 augustus bij Harkstede Gr (twee). Van 6 augustus tot 8 september werden in de Oostvaardersplassen Fl en langs de Oostvaardersdijk regelmatig familiegroepjes **Reuzensterns** *Sterna caspia* gezien. Op 6 september werd een juveniel met een Finse ring bij Almere Fl gevonden. Het lijkt erop dat de traditionele slaapplaats van de Steile Bank Fr minder in trek is; de grootste aantallen werden eind augustus in de omgeving van Gaast Fr en Workum Fr gezien met een maximum van 12 op 24 augustus bij de Workumerwaard. Verder waren er twee van 10 tot 13 augustus bij Roksem Wvl, op 17 augustus één bij Harchies, op 17 augustus één en op 30 augustus een adult en een juveniel bij Diemen, op 20 augustus twee bij Het Zwin, op 22 augustus één bij Blokkersdijk en op 23 augustus twee in de Lauwersmeer. Op 3 oktober werd nog een onvolwassen vogel bij het Muiderzand gezien. Op 6 september werd bij Westkapelle een juveniele **Dougalls Stern** *S. dougallii* gezien. Een **Witwangstern** *Chlidonias hybridus* in adult zomerkleed werd gemeld op 11 augustus in de AW-duinen. **Witvleugelsterns** *C. leucopterus* werden waargenomen op 27 juli op Marken Nh (adult), eind juli bij Hoorn Nh en in de Ooypolder, op 30 juli twee en op 7 augustus één bij Den Oever Nh, van 31 juli tot 31 augustus meerdere exemplaren in de Oostvaardersplassen met een maximum van 10 op 16 augustus, op 15 augustus bij Dodewaard Gld en op 7 september bij Hurwenen Gld. Op 27 juli werd er een **Zwarte Zeekoet** *Cepphus grylle* in zomerkleed op de Westplaat gezien. Van 30 september tot 5 oktober werd er één enkele malen bij Camperduin gezien. Op 20 augustus zat er een **Papegaaiduiker** *Fratercula arctica* bij Het Zwin.

107 Zwartkopmeeuw *Larus melanocephalus*, Maasvlakte, Zuidholland, juli 1986 *(René Pop)*

IJSVOGELS TOT GORZEN Er werden slechts weinig **IJsvogels** *Alcedo atthis* gezien; de volgende meldingen bereikten ons: 30 juli bij Diemen, 12 augustus te Amstelveen, in de eerste week van september bij Buren Gld, 10 september in de Dordtse Biesbosch en 27 september in Elswout te Aerdenhout Nh. In alle gevallen betrof het één vogel. Van 5 juli tot 13 augustus hield zich een **Bijeneter** *Merops apiaster* op te Willebroek en op 18 juli één te Rumst A. Op 31 juli vlogen er drie over de rotonde bij Alkmaar Nh en op 3 en 4 augustus zaten er respectievelijk twee en één langs de Knardijk. Te Wuustwezel zat op 3 augustus een **Hop** *Upupa epops* in de tuin van een vogelaar. Eind augustus-begin september werden op vele plaatsen, voornamelijk langs de kust, **Draaihalzen** *Jynx torquilla* waargenomen. Op 14 september werd te Budel-Dorplein geruime tijd een **Kleine Kortteenleeuwerik** *Calandrella rufescens* geobserveerd. Dit zou het eerste geval voor Nederland zijn. Helaas werd de vogel later niet meer teruggevonden. Er waren relatief weinig meldingen van **Grote**

108 Ringsnavelmeeuw *Larus delawarensis,* Maasvlakte, Zuidholland, juli 1986 *(René Pop)*

Piepers *Anthus novaeseelandiae* en **Duinpiepers** *A campestris,* voornamelijk langs de kust. Op de trektelpost bij Maarn werden in de tweede helft van september 15 tot 20 Duinpiepers genoteerd. Op 31 augustus waren er twee **Roodkeelpiepers** *A cervinus* bij Oostende, op 18 september één bij Castricum, op 27 september één op de Maasvlakte en eind september zes bij de Eemshaven. Op 12 september werd in het Flevopark te Amsterdam een **Roodkeellijster** *Turdus ruficollis ruficollis* geclaimd. Een juveniele **Noordse Nachtegaal** *Luscinia luscinia* werd op 17 augustus geringd te Knokke-Zwin Wvl. Op 23 en 25 augustus zat er een **Waaierstaartrietzanger** *Cisticola juncidis* te Zeebrugge. Eind juli werden er vier **Waterrietzangers** *Acrocephalus paludicola* gevangen op de Makkumer Zuidwaard Fr, op 9 augustus werden er daar zelfs 12 en op 10 augustus vier gevangen. Op 8 augustus was er één te Blokkersdijk en van 13 tot 23 augustus werden er maximaal twee op de Westplaat waargenomen. Op 5 september werd er één gevangen bij Hamme Wvl, op 7 september één in de AW-duinen en op 19 september was er één bij Wingene Wvl. **Sperwergrasmussen** *Sylvia nisoria* waren er te Heist Wvl en te Lier op 10 augustus, te Zeebrugge op 30 augustus, bij Knokke-Zwin op 27 augustus, op 30 augustus bij Lelystad (vangst), op Terschelling op 6 en van 27 tot 30 september, op Texel op 6, 10, 21 en 22 september en op de Maasvlakte en te Tienen B op 10 september. Op 19 augustus was er een melding van een **Grauwe Fitis** *Phylloscopus trochiloides* bij Zoutelande Z. Op 2 september verscheen er één nabij De Cocksdorp op Texel die zich tot 10 september gemakkelijk liet terugvinden. Van 28 september tot 2 oktober verbleef er één bij Noordpolderzijl Gr. Een **Bladkoninkje** *P inornatus* op 9 september te Castricum (vangst) is het vroegste geregistreerde geval voor Nederland. Vanaf 25 september begon, net als vorig jaar, weer een trekgolf van deze soort op gang te komen *(c* 30 eind september). Op 1 juli werd er een zingende **Bergfluiter** *P bonelli* aangetroffen in Meijendel Zh, waar er van 13 tot 16 juli ook één zat.

109 Grauwe Fitis *Phylloscopus trochiloides,* Texel, Noordholland, september 1986 *(René Pop)*

Kleine Vliegenvangers *Ficedula parva* waren er op 12, 26 en 27 september te Heist en op 14 september bij Kijkduin Zh. De aanwezigheid van enkele **Buidelmezen** *Remiz pendulinus* van 10 tot 30 september langs de Oostvaardersdijk doet een broedgeval vermoeden. Van 28 september tot 17 oktober trokken er te Lier ten minste 34 Buidelmezen door, hierbij was een groep van zeven op 28 september en van 11 op 3 oktober. Op 6 september was er één bij Blokkersdijk, op 12 september één bij Den Oever, op 13 september bij Retie A en op 27 september één te Westkapelle. Een **Roodkopklauwier** *Lanius senator* werd op 11 augustus in de duinen bij Bergen Nh waargenomen. Op 8 augustus werd er een **Raaf** *Corvus corax* bij Gulpen L gezien. Op 1 juli zat er een **Roodmus** *Carpodacus erythrinus* bij Castricum. Vanaf 20 september trokken er weer opvallend veel **IJsgorzen** *Calcarius lapponicus* door en eind augustus-begin september de meeste **Ortolanen** *Emberiza hortulana,* met 20 tot 30 exemplaren op de trektelpost bij Maarn. Op 26 september werd er een **Bosgors** *E rustica* gemeld bij de Dintelhaven en op 19 september een **Dwerggors** *E pusilla* bij Castricum. Van 27 tot 30 september zat er een Dwerggors op Terschelling.

LAATSTE NIEUWS Van 3 tot 10 oktober werd bij Petten Nh een **Renvogel** *Cursorius cursor* uitvoerig bestudeerd. De vogel, de eerste sinds 1933, bereikte door middel van een televisie-optreden zelfs landelijke bekendheid. Later verscheen hij op Texel. De tweede **Kleine Spotvogel** *Hippolais caligata* voor Nederland werd op 11 oktober bij Almere gevangen. Nieuw voor het Europese vasteland was een **Forsters Stern** *S forsteri* die op 1 november op Walcheren Z werd ontdekt. Een **Perzische Roodborst** *Irania gutturalis* te Maasland Zh (nieuw voor Nederland) zette enkele dagen later de zaak wederom flink op stelten.

Ruud M van Dongen, Leeuwerikstraat 5bis, 3514 CP Utrecht
Gerald Driessens, Bosstraat 44, 2500 Lier, België
Peter W W de Rouw, Warande 23, 3705 ZB Zeist

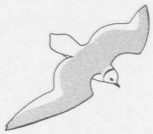

dutch birding

editorial address
Dutch Birding, Postbus 5611, 1007 AP Amsterdam (020-235049)

editors
Arnoud van den Berg, Kees Hazevoet, Edward van IJzendoorn, Dirk Moerbeek, Hans Schekkerman, Rombout de Wijs

photographic editor
René Pop, Floris Burgwal 54, 2907 PH Capelle aan den IJssel (010-508879)

contributors
Guus Hak, Andreas Helbig, Arie de Knijff, Karel Mauer, Piet Munsterman, Gerald Oreel, René van Rossum, Fred Vogelzang

lay out
Dirk Moerbeek

advertising
Enno Ebels (015-619016)

subscriptions
DFL 30 (Netherlands) or BF 550 (Belgium and Luxembourg) annually. Other countries DFL 40. Postal giro account 41 48 343 in the name of Dutch Birding Association, Postbus 5611, 1007 AP Amsterdam. Bank account 54 93 32 065 of the ABN Bank (Amsterdam) in the name of Dutch Birding Association. Belgium postal giro account 000-1592468-19 in the name of Dutch Birding Association, Postbus 5611, 1007 AP Amsterdam.

For information, subscriptions, changes of address, and complaints, write to: Dutch Birding Association, Postbus 5611, 1007 AP Amsterdam.

Dutch Birding is the quarterly journal of the Dutch Birding Association. It publishes papers and notes on morphology, distribution and movements of birds in the Netherlands and Belgium and elsewhere in the Palearctic Region. It also publishes notes on behaviour of birds.

Copyright Stichting Dutch Birding Association 1986. The copyright of the photographs and drawings remains with the photographers and artists. ISSN 0167-2828.

Printed by Rob Stolk BV, Gerard Doustraat 16, 1072 VP Amsterdam

dutch birding

jaargang 8 nummer 4 december 1986 *volume 8 number 4 December 1986*

artikelen

117 Blauwstaart op Texel in september 1985 *JanJaap Brinkman, G J (Hans) ter Haar & Arnold Veen*
121 Roodoogvireo's te Wormerveer en Rottumerplaat in oktober 1985 *Karel A Mauer & J H P (Han) Westhof*
126 Rare birds in the Netherlands in 1984 *J J (Han) Blankert, C J G(Kees) Scharringa & CDNA*

varia

134 Especialidades de Cabo Verde *C J Hazevoet*

mystery photographs

139 Mystery photograph 21: Least Sandpiper *G J (Hans) ter Haar*

mededelingen

141 Leg colour of Black Tern *Nicola Baccetti*
141 Plumage and behaviour of Pechora Pipit on its wintering grounds *Arend Wassink*
143 Influx van Bladkoninkjes in Nederland in najaar van 1985 *Dirk J Moerbeek*

dba-nieuws

146 Postbus Alphen aan den Rijn vervalt
146 PO Box Alphen aan den Rijn deleted
146 25% korting op *British Birds*
146 Vogelen op Texel in oktober 1986
146 DBA-vogeldag op 14 februari 1987 te Amsterdam

aankondigingen

147 NOU-boekenbibliotheek
147 Oriental Bird Club Winter Meeting
147 *The atlas of the breeding birds in the Grand Duchy of Luxembourg*
147 Trekvogelfonds Natuurmonumenten
148 Stichting Grasduinen
148 Third World Conference on Birds of Prey

verzoeken

148 *The birds of the western Palearctic*

recente meldingen

149 Recente meldingen: juli, augustus en september 1986 *Ruud M van Dongen, Gerald Driessens & Peter W W de Rouw*

tekeningen

117 Blauwstaart *Tarsiger cyanurus (Karel A Mauer)*
126 Little Bunting *Emberiza pusilla (Erik G C van Ommen)*